

Aanvullingen en correcties bij de Vlaamse checklist mossen (hauwmossen, levermossen, bladmossen)

Dirk DE BEER¹ en Wouter VAN LANDUYT²

¹ Werkgroep Bryologie en Lichenologie – Blancefloerlaan 15 bus 4, 2050 Antwerpen
[dirk.debeer@telenet.be]

² Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek – Havenlaan 88 bus 73, 1000 Brussel
[wouter.vanlanduyt@inbo.be]

ABSTRACT. – **Additions and corrections to the Flemish checklist of mosses.** The most recent checklist of mosses in Belgium, dating from 2007, indicated for the first time the region in which they occur. As far as Flanders is concerned, this list has been critically reviewed. 32 species were added because they were either discovered after the publication of the checklist, or because they were inadvertently not included in the checklist. 27 species were deleted because of lack of evidence or because they were wrongly identified. The adapted checklist in annex has been supplemented with a rarity indicator and the Red List status of these species in Flanders.

RÉSUMÉ. – **Additions et corrections à la check-list des mousses de Flandre.** La checklist la plus récente des mousses en Belgique, qui date de 2007, indiquait pour la première fois la région dans laquelle les mousses sont présentes. En ce qui concerne la Flandre, cette check-list a fait l'objet d'un examen critique. 32 espèces ont été ajoutées parce qu'elles ont été découvertes après la publication de la check-list ou parce qu'elles n'y figuraient pas par inadvertance. 27 espèces ont été supprimées faute de preuves ou parce qu'elles avaient été mal identifiées. La check-list adaptée en annexe a été complétée par un indicateur de rareté et le statut de la Liste Rouge de ces espèces en Flandre.

SAMENVATTING. – In de meest recente checklist van de mossen van België, die dateert van 2007, werd voor het eerst vermeld in welk gewest ze voorkomen. Voor wat betreft Vlaanderen werd deze lijst kritisch doorgenomen. 32 soorten zijn toegevoegd omdat ze ofwel ontdekt zijn na de publicatie van de checklist, ofwel omdat ze per vergissing niet waren opgenomen in de checklist. 27 soorten zijn geschrapt wegens het ontbreken van bewijsmateriaal of omdat het gaat om foute determinaties. De aangepaste checklist in bijlage is aangevuld met een zeldzaamheidsaanduiding en de Rode Lijst-status van deze soorten in Vlaanderen.

Inleiding

De meest recente checklist van de mossen (hauwmossen, levermossen en bladmossen) van België (Sotiaux *et al.* 2007), hierna checklist 2007 genoemd, is de eerste checklist waarin het voorkomen van elke soort per gewest (Vlaanderen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Wallonië) wordt vermeld. In vroegere versies, o.m. Sotiaux & Vanderpoorten (2001), wordt enkel vermeld welke soorten op Belgisch grondgebied zijn gevonden. In andere publicaties, zoals deze van Demaret en Lambinon (1969) en De Zuttere & Schumacker (1984), wordt de aanwezigheid van soorten per geografisch district vermeld, niet per gewest. Helaas wordt in de begeleidende tekst bij de checklist 2007 nergens vermeld op welke basis de splitsing per gewest is gebeurd. Voor Vlaanderen gold vermoedelijk als basis de 'Gedifferentieerde checklist' van De Smedt &

Stieperaere (2002) en de expertise van de auteurs. Onze ervaring leert dat er in de 'Gedifferentieerde checklist' een aantal verkeerde vermeldingen staan m.b.t. het al of niet aanwezig zijn van een soort in Vlaanderen en bovendien is de lijst onvolledig (de veenmossen zijn niet opgenomen).

Sedert de publicatie van de checklist 2007 zijn bovendien een aantal soorten gevonden nieuw voor België of voor Vlaanderen.

Onder meer ten behoeve van de opmaak van de Rode Lijst van de mossen van Vlaanderen (Van Landuyt & De Beer 2017b) was er dringend nood aan een aangepaste checklist voor Vlaanderen. De checklist 2007 is daarom grondig gereviseerd door middel van revisie van herbariummateriaal en het bij elkaar brengen van recente relevante bryologische literatuur. De resultaten hiervan zijn in dit document weergegeven en kunnen gezien worden als

een voorbereiding op een nieuwe checklist van de bryofyten van België.

Methodiek

De voor Vlaanderen vermelde soorten in de checklist 2007 werden kritisch doorgenomen en er werd – op basis van de ervaring van de auteur – een lijst van een 100-tal soorten uit gedestilleerd waarover twijfel bestond of ze ooit in Vlaanderen waargenomen zijn. Van al die soorten werden herbariumspecimens gezocht en – voor zover beschikbaar – gereviseerd, in volgorde van belangrijkheid in de herbaria van Plantentuin Meise (BR), Universiteit Gent (GENT), Universiteit Luik (LG) en enkele private herbaria, nl. van wijlen Leo Andriessen en van André Sotiaux, Leo Vanhecke, Ludo Smets en Serge Hoste. Het ging in totaal om ongeveer 250 specimens.

Soorten waarvan geen herbariummateriaal werd gevonden, werden geschrapt van de lijst, tenzij aan de hand van overtuigend fotomateriaal of uit de literatuur blijkt dat een soort zeker in Vlaanderen gevonden is, maar dat het materiaal niet werd ter beschikking gesteld, verloren is gegaan of niet kon gevonden worden. Een enkele maal is herbariummateriaal aanwezig, maar wordt een soort niet aanvaard omdat het gaat om een al dan niet vrijwillige vervalsing.

Alle vondsten van soorten die pas na het verschijnen van de checklist 2007 in België ontdekt zijn, werden gepubliceerd in *Dumortiera* of in *Journal of Bryology*. Nieuwe vondsten voor Vlaanderen zijn, op één na, sedert 2012 gepubliceerd in *Muscillanea*, in de rubriek ‘Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen’. Een enkele primeur is niet gepubliceerd, maar is te vinden op Waarnemingen.be. Al deze vondsten worden hier opgenomen met verwijzing naar de oorspronkelijke publicatie.

Voor de veenmossen wordt verwezen naar een eerdere publicatie (De Beer 2017b) en een aanvulling hierop (De Beer *et al.* 2019).

De aanpassingen aan de checklist van de mossen van Vlaanderen zijn dus drieërlei van aard: 1° een aantal soorten is pas ontdekt na het verschijnen van de checklist 2007 en is dus nieuw voor Vlaanderen of voor België; 2° een aantal soorten was wel aanwezig in Vlaanderen, maar was niet opgenomen in de checklist 2007 en 3° een aantal soorten is in de checklist 2007 ten onrechte opgegeven voor Vlaanderen, d.w.z. dat er ofwel geen materieel bewijs is dat ze er ooit voorkwamen (geen herbariummateriaal te vinden) of omdat hun vermelding gebaseerd was op foutieve determinaties.

Resultaten

In bijlage 1 geven we het overzicht van de tot op 1 januari 2019 waargenomen mossen in Vlaanderen, de datum van de laatste waarneming, de zeldzaamheid en de Rode Lijst-categorie.

Op het vlak van nomenclatuur volgen we de checklist van België (Sotiaux *et al.* 2007). Voor de soorten die daar niet in opgenomen zijn, baseren we ons op Siebel &

During (2006). Voor soorten die in geen van beide publicaties zijn opgenomen hanteren we Hill *et al.* (2006). De Nederlandse namen zijn ontleend aan Siebel *et al.* (2002), Siebel & During (2006) en Van Tooren & Sparrius (2007).

Voor de soorten die recent niet meer gevonden zijn wordt het jaar opgegeven van de meest recente vondst. Indien een soort niet meer gevonden is sedert 1980 wordt ze beschouwd als verdwenen in Vlaanderen (Rode Lijst RE). Van een soort die nog gevonden is tussen 1980 en 2000 wordt verondersteld dat ze nog steeds kan opduiken en ze wordt dus geacht nog aanwezig te zijn in Vlaanderen.

Verder wordt de zeldzaamheidsgraad in Vlaanderen opgegeven. Voor de methodiek verwijzen we naar de kadertekst op p. 5.

Voor de Rode Lijst-status volgen we Van Landuyt & De Beer (2017b).

Bespreking

Alle wijzigingen in de aangevulde en gecorrigeerde checklist t.o.v. de checklist 2007 worden hierna besproken, namelijk:

- soorten die nieuw zijn voor Vlaanderen (dus gevonden na 2007);
- soorten niet vermeld in de checklist 2007, ooit in Vlaanderen voorkomend maar sinds lang verdwenen en dus nu RE volgens de Rode Lijst;
- soorten die in de checklist 2007 ten onrechte voor Vlaanderen vermeld zijn.

Verder geven we commentaar bij de drie volgende categorieën:

- soorten die in de checklist 2007 voor Vlaanderen zijn opgenomen, maar die sinds 1980 niet meer waargenomen zijn en dus als verdwenen beschouwd kunnen worden (‘RE’ in de Rode Lijst);
- soorten van de checklist 2007 die sinds 2000 niet meer waargenomen werden, maar die nog niet de Rode Lijst-status ‘RE’ (regionaal uitgestorven) kunnen krijgen;
- dubieuze vondsten: soorten waarvan het voorkomen in Vlaanderen niet bewezen is, maar die soms worden gesignaleerd, bv. in excursieverslagen.

• *Nieuw voor Vlaanderen*

29 soorten, namelijk 4 levermossen en 25 bladmossen, zijn sinds de publicatie van de checklist 2007 nieuw voor Vlaanderen. Hiervan zijn 3 levermossen en 6 bladmossen ook nieuw voor België.

• *Levermossen*

Cephaloziella spinigera – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Kalmthout, Kalmthoutse Heide, 05.11.2017, herb. D. De Beer 6455 (De Beer & Van Beek 2018). Deze soort is nog niet opgenomen in de Rode Lijst (Van Landuyt & De Beer 2017b). Een tweede vondst – prov. Limburg, Maasmechelen, Conecterra, 05.05.2019, herb. D. De Beer 6923 – betreft eveneens materiaal aangetroffen in een kussen van *Campylopus introflexus*.

Zeldzaamheidsklassen van de mossen van Vlaanderen

Op basis van de verspreidingsgegevens van mossen uit de periode 1980-2016 in de databank Florabank, werd een zeldzaamheidsclassificatie van de mossen in Vlaanderen opgemaakt. Om de zeldzaamheidsklassen voor mossen vergelijkbaar te maken met die van de vaatplanten, werd in eerste instantie gekeken naar deze zeldzaamheidsindeling (Van Landuyt et al. 2006). Hierin werd, op basis van het relatief voorkomen in goed onderzochte kilometerhokken, een indeling gemaakt in 10 kilometerhokfrequentieklassen. De bovengrens van de klassen werd berekend door gebruik te maken van een vierkantswortelverdeling die vertrekt van het aantal goed onderzochte kilometerhokken (dit zijn er 800). Aangezien het aantal goed onderzochte kilometerhokken bij mossen veel lager ligt dan bij vaatplanten, worden andere klassegrenzen gebruikt. Ook de criteria om een kilometerhok voor mossen als 'goed onderzocht' te beschouwen verschillen van deze voor vaatplanten. De minimumgrens om een kilometerhok als 'goed geïnventariseerd' te beschouwen werd voor mossen vastgelegd op minimaal 40 waargenomen soorten. In totaal werden in de periode 1980-2016 800 kilometerhokken goed geïnventariseerd. De grenzen van de kilometerhokfrequentieklassen (KFK) werden als volgt berekend:

$$B = \left(A \times \frac{\sqrt{800}}{10} \right)^2$$

waarbij B de bovengrens is van de KFK in aantal kilometerhokken, A het nummer van de desbetreffende KFK en 800 het totale aantal goed geïnventariseerde kilometerhokken in Vlaanderen in de periode 1980-2016.

Onderstaande tabel geeft de kilometerhokfrequentieklassen weer met de klasse-grenzen en een tekstuele omschrijving van de 10 zeldzaamheidsklassen.

(WVL)

KFK	Grenzen klasse	Omschrijving	Afk.
1	1-8	uiterst zeldzaam	zzz
2	9-32	zeer zeldzaam	zz
3	33-71	zeldzaam	z
4	72-128	vrij zeldzaam	vz
5	129-200	vrij algemeen	va
6	201-288	vrij algemeen	va
7	289-392	algemeen	a
8	393-512	algemeen	a
9	513-648	zeer algemeen	aa
10	649-800	uiterst algemeen	aaa

Fossombronia caespitiformis – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Mol (Postel), 23.10.2012, herb. H. Stieperaere 13697 (BR) (Stieperaere 2013).

Riccardia palmata – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Lille (Wechelderzande), 29.11.2009, herb. D. De Beer 3476 (De Beer 2014c). Een ouder gegeven betreft een foutieve determinatie: prov. Antwerpen, Oelegem-Schilde, Groote Beek, 25.04.1925, herb. De Decker 135099 (BR).

Riccia crozalsii – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Lille, 25.07.2016, herb. D. De Beer 6012 (De Beer 2017a).

• Bladmossen

Amblyodon dealbatus – Nieuw voor België: prov. Oost-Vlaanderen, Beveren, Kallo, Haazop, 11.06.2007, Van Landuyt W. (BR) (Van Landuyt & De Beer 2008).

Atrichum angustatum – Nieuw voor Vlaanderen: prov. West-Vlaanderen, Zedelgem (Loppem), Doeveren, 05.04.2014, herb. H. Stieperaere 14015 (BR) (Stieperaere 2014). In Sotiaux *et al.* (2007) aangeduid als verdwenen in België (Wallonië). Demaret & Lambinon (1969) vermelden de soort niet. Volgens De Zuttere & Schumacker (1984) voor het laatst gevonden in 1902 in Wallonië.

Bryoerythrophyllum ferruginascens – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Ravels, vliegveld van Weelde, 13.02.2015, herb. D. De Beer 5526 (De Beer 2015a).

Dialytrichia mucronata – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Oost-Vlaanderen, Moerzeke (Kastel), Schelde-oever, 31.12.2014, herb. J. Reyniers 14010; prov. Antwerpen, Edegem, speelplein aan Basiliëk, 11.02.2015, herb. D. De Beer 5524 (Reyniers & De Beer 2015).

Dichodontium pellucidum – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams-Brabant, Hoeilaart, Zoniënbos 13.02.1998, herb. A. Sotiaux 21391. Deze waarneming is niet opgenomen in Sotiaux *et al.* (2007). De soort moet zeker meer voorkomen in Vlaanderen. Op 14.01.2018 vond de eerste auteur per toeval één (!) plantje in een staal van *Fissidens bryoides*, ingezameld op een grachtsoever langs de Langvenstraat in Turnhout.

Dicranodontium denudatum – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Ranst, Zevenbergenbos, 01.11.2010, herb. D. De Beer 3877; prov. Antwerpen, Hoogstraten (Meer), Blauwbossen, 08.01.2012, herb. D. De Beer 4035 (De Beer 2012a).

Didymodon nicholsonii – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Bornem (Hingene), Spierbroek, 05.01.2013, herb. J. Reniers s.n. (Reyniers 2013a). Recent ook gevonden langs de Grensmaas: prov. Limburg, Kinrooi (Kessenich), Koningssteen, 28.04.2018, herb. D. De Beer 6608.

Grimmia anodon – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Ranst (Broechem), 14.04.2008, herb. D. De Beer 2973 (De Beer 2009).

- Grimmia laevigata* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Ranst (Broechem), 04.02.2007, herb. D. De Beer 2745 en 2749; 28.04.2007, herb. D. De Beer 2797 (De Beer 2009).
- Grimmia orbicularis* – Nieuw voor Vlaanderen: onder meer prov. Antwerpen, Ranst (Broechem), 04.02.2007, herb. D. De Beer 2747 (De Beer 2009).
- Grimmia ovalis* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Ranst (Broechem), 02.03.2007, herb. D. De Beer 2751 (De Beer 2009).
- Grimmia tergestina* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams-Brabant, Meise, Nationale Plantentuin, 01.03.2007, herb. D. De Beer 2757 (De Beer 2009).
- Habrodon perpusillus* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams-Brabant, Londerzeel (Malderen), Marselaer, 13.03.2016; prov. Antwerpen, Sint-Amands (Oppuurs), vallei van de Vliet, 28.01.2018 (<https://waarnemingen.be/species/17422>); prov. Limburg, Kinrooi, Vijverbroek, 28.04.2018, herb. D. De Beer 6604.
- Leptodon smithii* – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Hoogstraten, Het Moer, 24.02.2012, herb. D. De Beer 4056 (De Beer 2014b). Deze soort werd vroeger al vermeld voor België, maar een bewijs van voorkomen werd nooit geleverd; deze leemte is nu opgevuld. De vindplaats in Hoogstraten past perfect binnen die in het zuiden van Nederland en in Noord-Frankrijk (Boulonnais).
- Neckera crispa* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams Brabant, Londerzeel (Malderen), Marselaer, 23.10.2012, herb. J. Reyniers s.n. (Reyniers 2013b). Is net als *N. pumila* duidelijk in uitbreiding in Vlaanderen. Recent ook gevonden in de provincie Antwerpen (Westmalle, Zandven, 26.03.2013, herb. D. De Beer 4574), in Vlaams-Brabant (Buggenhout, Buggenhoutbos, 16.10.2017, herb. D. De Beer 6429) en in Oost-Vlaanderen (Gent, Drongen, Vinderhoutse Bossen, 26.04.2018, herb. D. De Beer 6603).
- Neckera pumila* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Oost-Vlaanderen, Beveren (Kallo), zuidelijke bufferzone, 23.03.2008, herb. D. De Beer 2947; prov. Vlaams Brabant, Londerzeel (Malderen), Marselaer, 06.03.2009, herb. D. De Beer 3270; prov. Antwerpen, Hoogstraten, Het Moer, 24.02.2012, herb. D. De Beer 4055 (De Beer & Reyniers 2012); prov. Antwerpen, Brecht, Hoofswaer, 11.11.2013, herb. D. De Beer 4889; prov. Antwerpen, Mol, Zeeploup-Duivelskuil, 17.06.2014, herb. D. De Beer 5208.
- Orthotrichum acuminatum* – Nieuw voor België: prov. Vlaams-Brabant, Londerzeel (Malderen), Marselaer, 10.02.2013 en 09.03.2014, herb. J. Reyniers s.n.; prov. Oost-Vlaanderen, Destelbergen, Damvallei, 27.04.2013, herb. D. De Beer 4631 (De Beer & Reyniers 2014). Wordt recent vaker gevonden, soort in opmars.
- Orthotrichum consimile* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Limburg, Wellen, Herk, 23.03.2004, herb. L. Andriessen 11760, teste D. De Beer 30.08.2017.
- Orthotrichum rogeri* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Oost-Vlaanderen, Beveren (Kallo), zuidelijke bufferzone, 22.02.2008, herb. D. De Beer 2925 (De Beer 2012b).
- Orthotrichum scanicum* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams-Brabant, Aarschot (Gelrode), Vorsdonkbos/Turfputten, 14.04.2013, herb. D. De Beer 4613 (De Beer 2013). Wordt recent vaker gevonden, soort in opmars.
- Schistidium platyphyllum* – Nieuw voor België: prov. Antwerpen, Stabroek, Antitankgracht, 04.04.1999, herb. D. De Beer 1179; Mol, kanaal Herentals-Bocholt, 22.06.2010, herb. D. De Beer 3562 (De Beer 2014d). In de atlas van Wallonië (Sotiaux & Vanderpoorten 2015b) wordt geen gewag gemaakt van deze soort, al komt ze er wellicht voor naast *S. rivulare*.
- Sphagnum riparium* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Antwerpen, Oud-Turnhout, de Liereman, 11.03.2012, herb. D. De Beer 4063 (De Beer 2012c). Recent – op 17.09.2018 – is door P. Hendrickx een tweede vindplaats ontdekt in de Mangelbeekvallei te Houthalen: herb. D. De Beer 6825.
- Taxiphyllum wissgrillii* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Vlaams-Brabant, Meise, Nationale Plantentuin, 05.06.2012, herb. D. De Beer 4173 (De Beer 2014a). Deze soort is per vergissing niet vermeld voor Vlaanderen in Sotiaux *et al.* (2007), want er was immers al een eerdere vondst: prov. Vlaams-Brabant, Hoeilaart, forêt de Soignes, 23.07.1997, herb. A. Sotiaux 20136.
- Thuidium assimile* – Nieuw voor Vlaanderen: prov. Limburg, Voeren (Veurs), kalkgraslanden anb, 19.03.2012, herb. D. De Beer 4077 (De Beer 2012d).
- Zygodon dentatus* – Nieuw voor België: prov. Vlaams-Brabant, Londerzeel (Malderen), Marselaer, 27.02.2009, herb. Dirk De Beer 3266 (De Beer 2014e).

● Niet opgenomen in de checklist 2007 maar verdwenen in Vlaanderen (RE)

Deze oude vondsten waren – ten onrechte – niet opgenomen in de checklist 2007 maar hun vroegere aanwezigheid in Vlaanderen is wel aangetoond aan de hand van herbariummateriaal. Sedert 1980 zijn ze echter niet meer gevonden en worden dus als verdwenen beschouwd. Het gaat om drie bladmossen.

● *Bladmossen*

Bryum turbinatum – Nieuw voor Vlaanderen, maar sinds lang verdwenen. Van de 4 specimen die in BR gecontroleerd werden, was er één correct gedetermineerd: prov. Antwerpen, Schoten, sas 5, 17.05.1882, H. Vandebroeck (BR 5040130155787). In Sotiaux *et al.* (2007) aangeduid als verdwenen in België (Wallonië). Demaret & Lambinon (1969) vermelden één vondst uit

de Kempen van het einde van de 19e eeuw. De Zuttere & Schumacker (1984) sluiten zich hierbij aan.

Meesia triquetra – In BR bevinden zich vijf collecties die mogelijk in Vlaanderen zijn ingezameld; twee ervan waren foutief gedetermineerd als *M. longiseta*. Twee specimen dragen geen herkomstvermelding, de overige drie zouden afkomstig zijn uit Lanaken. Twee van deze drie zijn collecties van Troch en dus mogelijk verdacht. Toch achten we het mogelijk dat het hier – tenminste voor een deel – om authentieke vondsten gaat. Eén collectie (BR 5040227070900) zonder naam van verzamelaar en foutief gedetermineerd als *M. longiseta* is namelijk ook afkomstig uit Lanaken, wat er op wijst dat Lanaken gekend was als vindplaats van *Meesia* spec. Wellicht gaat het om het domein Pietersheim, waar in die jaren wel meer heel interessante vondsten zijn gedaan. Ik geef dus het voordeel aan de twijfel en beschouw *Meesia triquetra* als een soort die aanwezig was in Vlaanderen maar er nu verdwenen is.

Scorpiurium circinatum – Nieuw voor Vlaanderen maar sinds lang verdwenen. In BR zijn twee specimen aanwezig, beide ongedateerd maar wellicht uit de late 19e eeuw. Eén ervan, zonder naam van de verzamelaar, is afkomstig uit Nieuwpoort (BR 5040119297842), het andere, ingezameld door Coemans, is afkomstig uit de duinen in De Panne (BR 5040119298856). Demaret & Lambinon (1969) en De Zuttere & Schumacker (1984) vermelden deze vondsten als de enige in Vlaanderen. De soort werd bij vergissing niet vermeld voor Vlaanderen in Sotiaux *et al.* (2007).

OPMERKING. – Uit de drie voorgaande voorbeelden blijkt dat ‘Nieuw voor Vlaanderen’ niet per se betekent dat de soort nu nog in Vlaanderen aanwezig is. Een soort kan op basis van herbariumonderzoek als nieuw voor Vlaanderen aanvaard worden. Is alleen oud herbariummateriaal bekend, dan moet – bij afwezigheid van recente waarnemingen – de ‘nieuwe’ soort meteen ook als verdwenen worden beschouwd.

● *Soorten die ten onrechte in de checklist 2007 voor Vlaanderen vermeld zijn, te schrappen voor Vlaanderen*

26 soorten zijn om diverse redenen voor Vlaanderen van de checklist 2007 geschrapt. Het betreft 1 hawwmoss, 9 levermossen en 16 bladmossen.

● *Hawwmossen*

Phaeoceros laevis – Alle vondsten betreffen vermoedelijk *P. carolinianus*, maar dat dient nog bevestigd. Het is weinig waarschijnlijk dat *P. laevis* in Vlaanderen voorkomt; de soort ontbreekt immers zowel in Nederland (Van Tooren & Sparrius 2007) als in Wallonië (Sotiaux & Vanderpoorten 2015a). Uit oudere literatuur blijkt trouwens nergens ondubbelzinnig dat *P. laevis* s.s. ooit in België is gevonden. Verwarring is mogelijk ontstaan omdat Vanden Berghen (1955) enkel *P. laevis* s.l. bespreekt, met de vermelding dat deze tweehuizig

is. *Phaeoceros carolinianus* is eenhuizig. Later schreef Vanden Berghen (1981) dat de beide taxa in België *zouden* kunnen voorkomen. De soort is wel opgenomen in De Smedt & Stieperaere (2002).

● *Levermossen*

Anastrophyllum minutum – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, de soort wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984), maar wel in De Smedt & Stieperaere (2002). Er is geen herbariummateriaal gevonden.

Barbilophozia floerkei – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, de soort wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984). In BR bevindt zich één specimen onder deze naam: herb. Busschodts, leg. Eyrens, Limburg 1887, BR 5040064118018. Het convoluut bevatte tot verbazing van de eerste auteur *Bazzania tricrenata*, een soort die nooit eerder voor België was opgegeven; zie ‘Andere oncontroleerbare of dubieuze vondsten’. *Barbilophozia floerkei* is dus ten onrechte in de Vlaamse checklist opgenomen, hoewel ze volgens De Smedt & Stieperaere (2002) recent in de Kempen zou gevonden zijn.

Calypogeia neesiana – In het verleden was er veel verwarring in de groep van *C. muelleriana*, *C. integristipula* en *C. neesiana* s.s., zodat nu nog amper te achterhalen is wat indertijd bedoeld werd met *C. neesiana*. Een aantal specimen in BR werd steekproefsgewijs gecontroleerd; ze behoren tot *C. muelleriana* of *C. integristipula*. Het is twijfelachtig of *C. neesiana* s.s. in Vlaanderen voorkomt of voorkwam. Alle herbariumcollecties zouden eigenlijk moeten gereviseerd worden. Voorlopig wordt *C. neesiana* geschrapt van de Vlaamse checklist.

Lejeunea cavifolia – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, de soort wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984); ook is er geen herbariummateriaal van gevonden. Nochtans wordt een vondst van deze soort vermeld in het verslag van een vwbl-excursie in Ruiselede-Wingene op 09.11.1980 (Stieperaere 1983). Bij gebrek aan bewijsmateriaal wordt deze soort geschrapt van de Vlaamse checklist.

Lophocolea minor – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, maar geeft de soort wel op voor het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984) en er is ook geen herbariummateriaal van gevonden. Recente vondsten hadden betrekking op gemmendragende vormen van *Lophocolea heterophylla*. Ten onrechte in de Vlaamse checklist opgenomen.

Nardia compressa – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, maar geeft de soort wel

op voor het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984) en er is ook geen herbariummateriaal van gevonden. Ten onrechte in de Vlaamse checklist opgenomen.

Scapania paludicola – In BR bevindt zich één specimen onder deze naam: Vanden Berghen, marécage, Gelrode, 05.04.1945, BR 5040090925369. Het betreft een grote, slappe moerasvorm, gevonden tussen *Sphagnum*. Het materiaal heeft kenmerken van zowel *S. irrigua* als *S. paludicola* (kiel soms cirkelvormig, soms bijna recht). Vermoedelijk gaat het om de ‘paludicola-vorm’ van *S. irrigua* (Gradstein & Van Melick 1996). Op het oorspronkelijke etiket (1945) op het convoluut van Vanden Berghen staat *Scapania paludicola*; er kleeft ook een determinavit op van Vanden Berghen uit 1953 met *Scapania irrigua*. In Vanden Berghen (1955) neemt de auteur duidelijk afstand van zijn eerste determinatie als *S. paludicola*, want hij vermeldt de vondst van Gelrode onder *S. irrigua* en zegt onder deze soort: “*S. paludicola* ... a été signalé, par erreur, en Belgique ...”. Vanden Berghen (1981) vermeldt *S. paludicola* niet meer. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Scapania scandica – Noch in de literatuur, noch in de herbaria is iets te vinden over het voorkomen van deze soort in Vlaanderen. Is ze uit voorzorg op de lijst geplaatst omdat ze gemakkelijk te verwarren is met *S. curta* (Sotiaux & Vanderpoorten 2015a)? Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Tritomaria quinqueidentata – Vanden Berghen (1955, 1981) geeft geen Vlaamse vindplaatsen op, de soort wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) en in De Zuttere & Schumacker (1984); ook is er geen herbariummateriaal van gevonden uit Vlaanderen (maar wel uit het huidige Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Ten onrechte in de Vlaamse checklist opgenomen.

• Bladmossen

Bartramia ithyphylla – Wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969) of in De Zuttere & Schumacker (1984). In BR bevinden zich 2 specimina uit 1949, ingezameld in Bosvoorde en dus gesitueerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Te schrappen voor Vlaanderen.

Bryum mildeanum – Wordt niet vermeld in Demaret & Lambinon (1969), De Zuttere & Schumacker (1984) of Demaret *et al.* (1993). Eén specimen – Vanhecke 2926, Hoeke, 14.04.1973, BR 5040191845764 – betreft een foute determinatie. Het voorkomen in Vlaanderen is erg onwaarschijnlijk. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Bryum neodamense – Hoewel in de inleiding is gezegd dat we ons houden aan de nomenclatuur in de checklist van 2007, maken we hier een uitzondering. Tegenwoordig wordt algemeen aangenomen dat *B. neodamense* slechts een vorm is van *Bryum pseudotriquetrum*. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Bryum uliginosum – Demaret & Lambinon (1969) en De Zuttere & Schumacker (1984) vermelden geen vindplaatsen in Vlaanderen. In BR bevindt zich één specimen met die naam (Delogne, Nieuwpoort, 05.03.1905, BR 5040130176027), maar het betreft in werkelijkheid *Bryum archangelicum*. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Didymodon acutus – Demaret & Lambinon (1969) en De Zuttere & Schumacker (1984) vermelden geen vindplaatsen in Vlaanderen. In BR bevindt zich één specimen: Stieperaere, Balegem 05.10.1986, BR 5040082262069. Jammer genoeg bevat het convoluut enkel nog wat aarde. Een specimen in het herbarium van Serge Hoste (Schelderode, 23.08.1998) werd fout gedetermineerd. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Didymodon ferrugineus – In BR bevinden zich meerdere specimina onder deze naam. Ze werden enkele jaren geleden al gereviseerd. Alle specimina uit Vlaanderen bleken steeds *D. fallax* met sterk teruggeslagen bladeren te bevatten. Bovendien staan de bladeren nooit in duidelijke rijen zoals bij *D. ferrugineus* het geval is. In geval van twijfel biedt de anatomie van de stengel uitkomst: *D. fallax* heeft een dikke centrale streng ($\pm 50 \mu\text{m}$) en dunwandige cellen, *D. ferrugineus* heeft een zwakke centrale streng ($\pm 20 \mu\text{m}$) en dikwandige cellen (Siebel & During 2006). Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Eurhynchiastrum pulchellum – Alle specimina in BR, alsook één specimen in herb. Andriessen, zijn in werkelijkheid andere pleurocarpen, namelijk *Amblystegium serpens*, *Kindbergia praelonga* of *Oxyrrhynchium speciosum*. Het voorkomen in Vlaanderen is overigens hoogst onwaarschijnlijk. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Fissidens rufulus – In BR is enkel oud materiaal gevonden, zonder of met onduidelijke vindplaatsgegevens. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Grimmia trichophylla – Naar aanleiding van een adventiefvondst van deze soort is al eerder ingegaan op het voorkomen van *Grimmia trichophylla* in Vlaanderen (De Beer 2015b). Ook De Sloover & Demaret (1968) vermelden geen Vlaamse vindplaatsen. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Heterocladium heteropterum – Noch in de literatuur, noch in de herbaria is iets te vinden over het voorkomen van deze soort in Vlaanderen. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Microbryum starckeanum – Noch in de literatuur, noch in de herbaria is iets te vinden over het voorkomen van deze soort in Vlaanderen. Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Plagiomnium medium – Deze soort werd in 2003 gevonden langs de Strijbeekse Beek, die tussen Meerle (prov. Antwerpen) en Chaam (prov. Noord-Brabant) de natuurlijke grens vormt tussen Nederland en België.

Blijkbaar kwam ze enkel voor langs de Nederlandse kant; er is geen herbariummateriaal gevonden dat op Belgisch grondgebied ingezameld is.

Plagiopus oederianus – In BR bevindt zich één specimen: Broeder Rogier, 's-Gravenwezel, langs sloot, 04.1954, BR 5040123561809. Het was aanvankelijk gedetermineerd als *Bartramia pomiformis*, maar in 1981 door G. Raeymaekers geïdentificeerd als *Plagiopus oederianus*. Het materiaal is gemengd met fragmenten van *Thuidium philibertii*, *Fissidens dubius* en *Tortella bambergeri*, stuk voor stuk uitgesproken kalksoorten. Het is uitgesloten dat dit materiaal zou ingezameld zijn “langs een sloot” in hartje Kempen. We moeten de brave broeder Rogier hier beschuldigen van fraude, of misschien situeerde hij een vakantiesouvenir in 's-Gravenwezel... Te schrappen van de Vlaamse checklist.

Racomitrium elongatum – Hoewel opgenomen in de gedifferentieerde checklist (De Smedt & Stieperaere 2002), is er in BR geen materiaal gevonden van deze soort. Revisie van al het materiaal van *R. canescens* s.l. in mijn eigen herbarium leverde voor Vlaanderen enkel *R. canescens* s.s. op.

Sphagnum centrale – Deze soort komt volgens de checklist veenmossen van Vlaanderen (De Beer 2017b) niet in Vlaanderen voor.

Tortula canescens – Demaret & Castagne (1959-1964) vermelden één dubieuze vondst: Anderlecht, 1886, Troch. Twee specimens met die naam in BR zijn fout gedetermineerd.

● *Soorten die in de checklist 2007 voor Vlaanderen vermeld zijn maar sinds 1980 niet meer waargenomen werden en als verdwenen (RE) beschouwd kunnen worden*

Bij elke soort wordt de meest recente vondst vermeld, gebaseerd op gerevisieerd herbariummateriaal. Onder de verdwenen soorten (31 in totaal) zijn opvallend veel levermossen (13); de overige 18 zijn bladmossen. In de meeste gevallen zien we dezelfde trend in Nederland (Van Tooren & Sparrius 2007).

● *Levermossen*

Barbilophozia kunzeana – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Brecht, 08.09.1968, Broeder Joris, herb. E. Jacques 6776, BR 5040351614865.

Blepharostoma trichophyllum – Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Groenendael, zonder datum, herb. Delogne & Marchal, BR 5040060222825.

Cephalozia pleniceps – Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Berg, 03.1942, herb. Vanden Berghen, BR 5040139566805.

Harpanthus flotovianus – Er is geen Belgisch materiaal aangetroffen. Nochtans zou de soort gevonden zijn in prov. Antwerpen: Dessel, zonder datum (Vanden Berghen 1955).

Lophozia grandiretis – Laatste vondst: prov. Oost-Vlaan-

deren, Zulzeke, 20.07.1964, herb. L. Muyltermans, BR 5040064142259.

Lophozia incisa – Laatste vondst: prov. Limburg, Maasmechelen, 31.12.1965, herb. De Zuttere 65/2417 à 2419, BR 5040064218046.

Marsupella emarginata – Laatste vondst : prov. Antwerpen, Westmalle, 23.09.1903, herb. H. Vandenbroeck, BR 5040064718195.

Marsupella funckii – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Dessel, 09.1939, herb. C. Vanden Berghen, BR 5040090508074.

Moerckia hibernica – Laatste vondst: prov. West-Vlaanderen, De Panne, 07.1957, herb. De Sloover, BR 5040065310299.

Riccia ciliata – Vanden Berghen (1955) vermeldt een gegeven uit de omgeving van Aalter (prov. Oost-Vlaanderen) uit het begin van de 19^e eeuw, maar waarvan geen herbariummateriaal is gevonden. Volgens De Zuttere & Schumacker (1984) zou het opgenomen zijn in het herbarium Naveau; dit herbarium is recent geschonken aan het herbarium van Plantentuin Meise, maar de collectie is momenteel nog niet consulteerbaar.

Scapania compacta – laatste vondst: 01.1964, prov. Limburg, Heppen (Leopoldsburg), herb. J.L. De Sloover, BR 5040271081631.

Targionia hypophylla – Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Heverlee, zonder datum (< 1900), o.m. herb. Westendorp 68596, BR.

Tritomaria exsectiformis – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Kalmthout, 14.04.1885, herb. Vandenbroeck 68719, BR.

● *Bladmossen*

Bryum alpinum – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Geel, 28.06.1887, herb. H. Vandenbroeck, BR 5040084175763.

Campylopus brevipilus – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Sint-Job-in-'t-Goor, 10.07.1965, herb. Ph. De Zuttere 65/1735, BR 5040095830910.

Campylopus fragilis – Werd vroeger vaak verward met *C. pyriformis* (Arts 1993). Oud materiaal, dikwijls afkomstig van de Kalmthoutse Heide (prov. Antwerpen), is meestal wel correct gedetermineerd. Laatste vondst: prov. Antwerpen, Kalmthoutse heide, 01.09.1905, herb. H. Vandenbroeck, BR 5040095830. Later wellicht niet meer verzameld omdat *C. pyriformis* zijn plaats ongemerkt innam, maar nu wel zeker verdwenen in Vlaanderen.

Campylopus pilifer – Is slechts eenmaal gevonden: prov. Antwerpen, Kalmthout, 1884. In BR bevindt zich veel materiaal van deze enige locatie. Mogelijk is de populatie uitgeroeid door overmatig inzamelen.

Catoscopium nigratum – Een specimen van Delogne (tussen Oostende en Blankenberge, s.d., BR 5040250863210) in het herbarium van het Instituut

Carnoy, in 1999 overgebracht naar BR, is correct en ik zie geen enkel argument om dit in twijfel te trekken. Een vindplaats in de duinen is best mogelijk en het substraat bestaat uit zand. Sotiaux *et al.* (2007) twijfelen aan de correcte herkomst van dit specimen, omdat de soortnaam en de naam van de inzamelaar in het handschrift van Delogne zijn geschreven, maar de herkomst – “entre Ostende et Blankenberghe” – zou later toegevoegd zijn in een ander handschrift. Ik volg Sotiaux *et al.* (2007), die het voordeel geven aan de twijfel en *Catoscopium* beschouwen als verdwenen in Vlaanderen. Een tweede specimen in BR (Clemskerke, dans les dunes, Troch, juillet 1894) wordt door Sotiaux *et al.* (2007) terecht als fraude aanzien. In het substraat bevinden zich micaschilfers en bovendien is het materiaal gemengd met o.m. *Blepharostoma trichophyllum*, wel erg onwaarschijnlijk voor een vondst uit de duinen.

Diphyscium foliosum – Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Tervuren, 13.07.1937, herb. F. Demaret 938, BR 5040150432820.

Distichium capillaceum – Laatste vondst: prov. Antwerpen, 's-Gravenwezel, 07.04.1963, herb. E. Jacques 4791, BR 5040094926607 en 5040351361271.

Drepanocladus sendtneri – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Ravels, Kijkverdriet, 02.11.1951, herb. Frère Justin, BR 5040144431952. Alle recente collecties zijn foutief en wellicht terug te brengen tot ‘wishful thinking’.

Grimmia crinita – Klaarblijkelijk enkel in de 19e eeuw gevonden, laatste gedateerde vondst: prov. Limburg, Tongeren, 20.03.1869, herb. Delogne, BR 5040079112575.

Helodium blandowii – In BR bevinden zich drie specimens zonder of met onleesbare datum, wellicht alle uit de 19e eeuw, bv.: prov. Antwerpen, Bonheiden, herb. L. Piré, BR 5040227759034.

Hygrohypnum ochraceum – Eenmaal gevonden: prov. Oost-Vlaanderen, Ronse, 27.08.1905, herb. Sladden, BR 5040144814908.

Racomitrium ericoides – Werd vroeger aanzien als een variëteit van *R. canescens*, ook nog door Siebel & During (2006), maar al in Sotiaux *et al.* (2007) tot soort verheven. Recent is blijkbaar nog enkel *R. canescens* s.s. gevonden. De laatste vondst van *R. ericoides* gaat al terug tot 1957: prov. Limburg, Leopoldsborg (Hepen), 08.08.1957, herb. Br. Rogier 114 en 161, BR 5040080455425 resp. BR 5040080458457.

Sphagnum affine – Volgens De Beer (2017b) voor het laatst gevonden in prov. Antwerpen, Essen, Moerven, 24.09.1906 (meerdere specimens).

Splachnum ampullaceum – Was in de 19^e eeuw geen zeldzaamheid in de Kempen en werd veelvuldig (en in hoeveelheden) ingezameld. De laatste vondst: prov. Antwerpen, Kalmthout, Nieuwmoer, 12.08.1921, herb. E. Jacques 2120, J. Verheyden 583 ex herb. Hennen, BR

5040354248043; het materiaal is pover en bevat enkel nog androecia, geen kapsels.

Tetraplodon mnioides – Er zijn meerdere oude vondsten uit de Kempen, voor het laatst in prov. Antwerpen: Hoogstraten (Meer), 07.07.1921, herb. R. Naveau, BR 5040083711009.

Tomentypnum nitens – Laatste vondst: prov. Antwerpen, Schoten, 23.03.1889, herb. H. Vandenbroeck, BR 5040151186609. Henri Vandenbroeck was – anders dan zijn tijdgenoten – uiterst nauwkeurig in zijn beschrijving van de vindplaats, zoals hier: “Schooten. Bas-fond sous la digue est du canal d’embranchement, 100 m passé le sas n° 8 en face du 2me chemin dans le bois de pins.” Nauwelijks te geloven dat zich hier heden ten dage een verkaveling bevindt, het Koningshof. Op de topografische kaart is deze omgeving nog steeds aangeduid met het toponiem Kromven.

Tortula cernua – Deze soort werd enkele keren gevonden tussen 1887 en 1923 in Merksem en Schoten (prov. Antwerpen) op kalkstorthopen en is dus eerder als adventief te bestempelen.

Tortula cuneifolia – In BR is enkel materiaal uit het Brussels Gewest aanwezig. In LG één oud, ongedateerd specimen: Gent, Kickx (?), herb. Naveau 1370. Naar dit specimen wordt ook verwezen in De Zuttere & Schumacker (1984).

• *Soorten van de checklist 2007 die sinds 2000 niet meer waargenomen werden.*

Niet minder dan 24 soorten zijn, voor zover onze gegevens kloppen, sedert 2000 niet meer in Vlaanderen gevonden: 8 levermossen en 16 bladmossen. Ze hebben dus nog niet de status ‘verdwenen in Vlaanderen’ maar staan wel zwaar onder druk. Anderzijds is het niet onmogelijk dat sommige soorten toch opnieuw opduiken. Dit is alleszins al het geval voor *Dichodontium pellucidum*, *Ditrichum pallidum* en *Physcomitrium eurystomum*, die nog vermeld stonden in een vorige versie van deze lijst bij de opmaak van het rapport Rode Lijst mossen (Van Landuyt & De Beer 2017b).

• *Levermossen*

Barbilophozia attenuata – Was vroeger, zeker in Limburg, niet zeldzaam. Laatste vondst: Zolder, 08.06.1988, herb. Vannerom, LG s.n.

Barbilophozia barbata – Is vroeger meermaals gevonden, maar vrijwel uitsluitend in Limburg. Laatste vondst: prov. Antwerpen, Herentals, 21.04.1998, herb. J. Slembrouck 98/3914, BR 5040224694420. De meeste vondsten buiten Limburg zijn foutief gedetermineerd en verward met *Lophozia capitata*, bv. materiaal uit de kleiputten van Rumst. De beide soorten vertonen nochtans weinig gelijkenis, behalve dan dat de bovenste bladeren van fertiele *L. capitata* ook drie- tot vierlobbig zijn. Bovendien is er een significant verschil in celgrootte.

- Barbilophozia hatcheri* – Is vroeger meermaals gevonden, uitsluitend in Limburg. Laatste vondst: Opglabbeek, 09.05.1998, herb. A. Vanderpoorten 4395, LG s.n.
- Calypogeia sphagnicola* – Deze soort is lastig te onderscheiden van slecht ontwikkelde planten van *C. fissa*. Determinatie aan de hand van droog materiaal is quasi onmogelijk omdat het belangrijkste verschil hem zit in het aantal korrels per olielichaampje en deze verdwijnen snel bij het drogen. Tijdens ons ‘hoogveenproject’ (De Beer & Stieperaere 2014) is geen enkele keer *C. sphagnicola* gevonden. Het is dus onzeker of de soort in Vlaanderen voorkwam. Indien wel, dan is ze nu vermoedelijk verdwenen.
- Diplophyllum obtusifolium* – Was vroeger bepaald niet zeldzaam, gelet op het grote aantal specimens in BR. Laatste vondst: prov. Limburg, Opitter, 06.04.1986, herb. Stieperaere 5678, BR 5040081721475.
- Jungermannia caespiticia* – Moet vroeger vrij algemeen zijn geweest. Laatste vondst: prov. Antwerpen, Niel, 10.11.1987, herb. De Meulder s.n., BR 5040130916630.
- Jungermannia hyalina* – Blijkbaar vroeger ook zeldzaam. Laatste vondst: prov. Limburg, Neerpelt, 01.10.1989, herb. T. Arts 18812, BR 5040334956159.
- Scapania curta* – In BR bevindt zich veel oud materiaal uit de omgeving van Brussel, bv. uit het Zoniënwoud. Laatste vondst: Tervuren, 30.08.1997, herb. Vanderpoorten 3992, LG s.n.
- *Bladmossen*
- Brachythecium glareosum* – Vroeger op meerdere plekken gevonden, ook buiten de Limburgse kalkgraslanden. Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Hoeilaart, 18.10.1996, herb. A. Vanderpoorten 3298, LG s.n. Deze soort wordt opmerkelijk veel verward met andere Brachytheciaceae, zoals *Brachythecium mildeanum*, *B. salebrosum*, *Homalothecium lutescens* en *Sciuro-hypnum oedipodium*, maar ook met Amblystegiaceae als *Drepanocladus aduncus* en *Leptodictyum riparium*. *B. glareosum* moet toch zeker over het hoofd zijn gezien in de kalkgraslanden in Voeren en langs de Maas.
- Bryum gemmilucens* – Laatste vondst: prov. Vlaams-Brabant, Merchtem, 08.03.1987, herb. T. Arts 13692, BR 5040323019094. Deze kleine, maar opvallende vertegenwoordiger van de groep knikmossen met broedknoppen in de bladoksels is moeilijk over het hoofd te zien als men zoekt naar akkermossen. Wellicht vertoont de soort minder ruderaal trekjes dan de *Bryum dichotomum*-groep en deelt ze mee in de klappen van veel andere akkermossen. Ze heeft een zuidelijk areaal en is nog niet in Nederland gevonden (Van Tooren & Sparrus 2007).
- Bryum sauteri* – Eenmaal gevonden: prov. Vlaams-Brabant, Aarschot (Rillaar), 30.09.1984, herb. T. Arts 8850, BR 5040359276850.
- Bryum weigelii* – Eenmaal gevonden: prov. Limburg, Lanaken, 21.04.1988, herb. Stieperaere 7990 (Stieperaere 1989), maar het materiaal is niet teruggevonden in BR.
- Cinclidotus danubicus* – Eén specimen: prov. Antwerpen, Oelegem, 14.08.1981, herb. Arts 3338, BR 5040326959694. Het materiaal was aanvankelijk correct gedetermineerd als *C. fontinaloides*, maar werd later gewijzigd naar *C. danubicus*. Omdat er mogelijk materiaal van *C. danubicus* aanwezig is in het herbarium Andriessen, geven we deze soort voorlopig het voordeel van de twijfel.
- Cinclidotus riparius* – Eenmaal gevonden: prov. Limburg, Maasmechelen, 1.12.1985, herb. T. Arts 11549, BR 5040326960706.
- Didymodon australasiae* – Eenmaal gevonden: prov. Antwerpen, Hoboken, 08.12.1985, herb. Sotiaux 5024. Ondanks gericht zoeken is deze soort niet teruggevonden. Is wellicht verdwenen door sanering van de meest verontreinigde sites.
- Fissidens monguillonii* – Zowel in BR als in herb. Andriessen bevinden zich meerdere correct gedetermineerde specimens van deze soort. Laatste vondst: 13.01.1996 prov. Limburg, Tongeren (Widooie), herb. Andriessen 9402. Wellicht elders in Vlaanderen over het hoofd gezien?
- Fissidens osmundoides* – In BR bevindt zich veel oud materiaal, maar slechts één vrij recente vondst: Herselt, 08.11.1987, herb. Stieperaere 7893, BR 5040082313570. Ook in Nederland zijn geen vondsten bekend van na 2000 (Van Tooren & Sparrus 2007).
- Microbryum floerkeanum* – Is eenmaal gevonden: prov. Vlaams-Brabant, Bierbeek, 19.11.1983, herb. T. Arts 6843, BR 5040329999055. Het convoluut bevat slechts 3 plantjes maar de determinatie is correct.
- Physcomitrium sphaericum* – Meerdere keren gevonden in het Limburgs Vijvergebied door L. Andriessen en C. Nagels. Laatste vondst: prov. Limburg, Genk, Bokrijk, 03.11.1989, herb. Andriessen 2444. Op 07.09.2017 zochten J. Gielen en DDB gericht naar *P. sphaericum* en *S. eurystomum*, met als resultaat meerdere vondsten van *P. eurystomum*, maar *P. sphaericum* werd niet teruggevonden.
- Racomitrium heterostichum* – Vroeger enkele keren op zwerfstenen gevonden. De laatste vondst was op aangevoerde rotsblokken in een kloostertuin te Heverlee in 1980 (herb. Slembrouck 88633, BR 5040139510242). Het is bijgevolg niet helemaal zeker of het hier gaat om een spontane vestiging dan wel of de mossen met de rotsblokken zijn aangevoerd. In 2018 is deze soort er niet meer aangetroffen (mond. med. K. Van Acker). Stieperaere (1983) vermeldt nog een vondst in de Gulke Putten te Wingene op 09.11.1980 op beton. Dit lijkt ons erg onwaarschijnlijk. Vermoedelijk ging het om een verwisseling met een andere soort; tijdens meerdere bezoeken aan dit reservaat heeft H. Stieperaere het later nooit meer gehad over deze vondst.
- Rhynchostegiella teneriffae* – In BR bevindt zich geen Vlaams materiaal, wel in het privé-herbarium van A.

Sotiaux: prov. Vlaams-Brabant, Lennik, kasteel van Gaasbeek, 26.02.1983, herb. Sotiaux 2939.

Seligeria calcarea – Eenmaal gevonden tijdens een vwbl-excursie waarvan geen verslag gepubliceerd is: Knesselare, Ursel, Drongengoed, 20.03.1993, in een waterput, herb. T. Arts 24361, BR 5040332475560 en J. Slembrouck 94/2379, BR 5040180373506. Later is de waterput afgesloten met een deksel en is het mos verdwenen.

Weissia rutilans – In BR bevindt zich geen Vlaams materiaal, wel in het herbarium Andriessen: prov. Limburg, Kanne, Slingerberg, 21.04.1990, herb. Andriessen 3395 en 13.03.1991, herb. Andriessen 4572.

Zygodon stirtonii – Van deze soort is slechts één specimen bekend in het herbarium Sotiaux: prov. Vlaams-Brabant, Vilvoorde, 30.07.1997, herb. Sotiaux 20170.

• *Andere oncontroleerbare of dubieuze vondsten*

De volgende soorten zijn niet opgenomen in de checklist 2007 (Sotiaux *et al.* 2007), noch in de Rode Lijst (Van Landuyt & De Beer 2017b), maar ze duiken wel op in Florabank (<https://flora.inbo.be/Pages/Common/Default.aspx>, geraadpleegd 05.11.2018), in excursieverslagen van de WBL of elders. Deze lijst is vermoedelijk onvolledig.

• *Levermossen*

Bazzania tricrenata – Een specimen bewaard onder *Barbilophozia* spec. in BR (herb. Busschodts, leg. Eyrens, BR 5040064118018) en met als enige vermelding “Limburg, België, 1887” bevatte tot mijn verbazing enkel een zeer kleine, maar onmiskenbare pluk *Bazzania tricrenata*, een soort die nooit eerder voor België opgegeven is. Gezien de zeer vage omschrijving van de vindplaats wordt deze soort niet aanvaard voor de checklist. Het is bovendien zeer onwaarschijnlijk dat deze in Europa boreaal-montane soort in Limburg zou gevonden zijn.

• *Bladmossen*

Dicranella subulata – Deze soort wordt o.m. vermeld in een excursieverslag naar de Gulke Putten in Wingene (Stieperaere 1983). Het voorkomen van deze soort in Vlaanderen is hoogst onwaarschijnlijk. Er is geen herbariummateriaal van teruggevonden.

Ephemerum recurvifolium – Een specimen onder die naam in het herbarium Ludo Smets (prov. Vlaams-Brabant, Merchtem, 08.03.1987-03-08, herb. L. Smets 4964) bevat enkel *Phascum cuspidatum*.

Fissidens limbatus – Van deze soort is geen Belgisch materiaal gevonden. Zie ook Sotiaux *et al.* (2007): “*Fissidens limbatus* (= *F. crispus*). No collection of this Mediterranean species was found at BR or LG and the record most probably resulted from a synonymy error in Schumacker *et al.* (1985).”

Heterocladium dimorphum – Koksijde, 02.2007, herb. D. De Beer 2759 werd mij overhandigd door G. Warreyn,

die ervan overtuigd was dat hij het in de duinen gevonden had. Het substraat bestaat uit verweerd gesteente, geen duinzand. De meest voor de hand liggende verklaring is dat hij het heeft meegebracht van een buitenlandse reis en dat er een verwisseling is gebeurd.

Polytrichastrum alpinum – In Florabank is één waarneming opgenomen: Grobbendonk, 16.10.1988, herb. T. Arts 17438, BR 5040331401492. Dit specimen is helaas niet teruggevonden. Een toevallige vondst in Vlaanderen valt niet uit te sluiten. In Nederland is de soort ook al enkele keren opgedoken (Van Tooren & Sparrius 2007).

Rhizomnium pseudopunctatum – Hoewel niet opgenomen in de checklist zijn er toch hardnekkige geruchten dat deze soort o.m. in het Buitengoor zou gevonden zijn. In BR zijn onder die naam drie specimens gevonden die uit Vlaanderen afkomstig zijn: prov. Oost-Vlaanderen, Brakel, 01.04.1978, herb. T. Arts 255, BR 5040329274565; prov. West-Vlaanderen, Kortrijk (Bellegem), 01.09.1984, herb. O. Kinds, BR 5040364661382; prov. Antwerpen, Mol, Buitengoor, 19.03.2007, herb. Buitengoor 411, BR 5040362666808. Het betreft telkens *R. punctatum*. De drie specimens hebben de bladtop met een spitsje, een bladzoom die meer dan één cellaag dik is in het midden van het blad en een stengel met uitsluitend macronemata. De foutieve determinatie komt vermoedelijk doordat de nerf de bladtop (en het spitsje) niet bereikt, maar dat is geen sluitend kenmerk voor *R. pseudopunctatum*.

Tortella bambergeri – In Van Landuyt & De Beer (2017a) wordt deze soort vermeld als nieuw voor Vlaanderen: prov. West-Vlaanderen, Zwevegem (Moen), vaarttalud, 11.03.2017 [het excursieverslag (Van Landuyt & De Beer 2017a) vermeldt foutief 25.03.2017], herb. D. De Beer 6092. Deze determinatie was het gevolg van een foute interpretatie van Nebel & Philippi (2000) en Köckinger & Hedenäs (2017). *Tortella bambergeri* is dus voorlopig nog niet aangetoond voor Vlaanderen.

Weissia condensa – Van deze soort is geen Vlaams herbariummateriaal gevonden.

Besluit

De checklist 2007 vermeldde voor Vlaanderen 526 soorten: 5 hauwmossen, 122 levermossen en 399 bladmossen. Ondertussen zijn 32 nieuwe soorten ontdekt (4 levermossen en 28 bladmossen). Kritisch onderzoek van de checklist heeft anderzijds geleid tot het schrappen van 26 soorten (1 hauwmos, 9 levermossen en 16 bladmossen). De aangevulde en gecorrigeerde checklist telt dus 532 soorten, d.w.z. 4 hauwmossen, 117 levermossen en 411 bladmossen.

34 soorten (6,4 %) zijn na 1979 niet meer waargenomen en staan in de Rode Lijst als ‘regionaal uitgestorven’, namelijk 13 levermossen (11 %) en 21 bladmossen (5 %). Momenteel telt Vlaanderen dus 498 soorten mossen. In

verhouding zijn dubbel zoveel levermossen als bladmos-
sen verdwenen. Die trend zet zich voort: van de over-
blijvende 498 soorten zijn 8 levermossen (7,7 %) en 16
bladmossen (4,1 %) sedert 2000 niet meer waargenomen.

Dankwoord. – De auteurs danken in het bijzonder de cu-
ratoren van de geraadpleegde herbaria voor hun gewaar-
deerde medewerking: Ann Bogaerts (BR), Annemieke
Verbeke (GENT) en Alain Vanderpoorten (LG). Verder
dank aan Ward Andriessen, André Sotiaux, Leo Vanhec-
ke, Ludo Smets en Serge Hoste voor het ter beschikking
stellen van herbariummateriaal en aan Geert Raeymae-
kers voor de veelvuldige constructieve opmerkingen bij
deze tekst.

Referenties

- Arts T. (1993) – *Campylopus fragilis* in Vlaanderen, een hard-
nekkig misverstand. *Muscillanea* 12: 7-10.
- De Beer D. (2009) – *Grimmia anodon* (Musci, Grimmiaceae)
nieuw voor België en vier nieuwe *Grimmia*-soorten voor
Vlaanderen. *Dumortiera* 96: 20-22.
- De Beer D. (2012a) – *Dicranodontium denudatum*. In: De Beer
D. & Reyniers J., Nieuwe en interessante mossen in Vlaan-
deren. *Muscillanea* 32: 62-67.
- De Beer D. (2012b) – *Orthotrichum rogeri*. In: De Beer D. &
Reyniers J., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen.
Muscillanea 32: 62-67.
- De Beer D. (2012c) – *Sphagnum riparium*. In: De Beer D. &
Reyniers J., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen.
Muscillanea 32: 62-67.
- De Beer D. (2012d) – *Thuidium assimile*. In: De Beer D. &
Reyniers J., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen.
Muscillanea 32: 62-67.
- De Beer D. (2013) – *Orthotrichum scanicum*. In: De Beer D.,
Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen
in Vlaanderen 2. *Muscillanea* 33: 55-62.
- De Beer D. (2014a) – *Taxiphyllum wissgrillii*. In: De Beer D.,
Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen
in Vlaanderen 3. *Muscillanea* 34: 56-62.
- De Beer D. (2014b) – *Leptodon smithii*. In: Ellis L.T. *et al.*,
New national and regional bryophyte records, 40. *Journal of
Bryology* 36 (3): 223-244.
- De Beer D. (2014c) – *Riccardia palmata*. In: Ellis L.T. *et al.*,
New national and regional bryophyte records, 40. *Journal of
Bryology* 36 (3): 223-244.
- De Beer D. (2014d) – *Schistidium platyphyllum*. In: Ellis L.T. *et al.*,
New national and regional bryophyte records, 40. *Jour-
nal of Bryology* 36 (3): 223-244.
- De Beer D. (2014e) – *Zygodon dentatus*. In: Ellis L.T. *et al.*,
New national and regional bryophyte records, 40. *Journal of
Bryology* 36 (3): 223-244.
- De Beer D. (2015a) – *Bryoerythrophyllum ferruginascens*. In:
De Beer D., Oosterlynck P. & Reyniers J., Nieuwe en interes-
sante vondsten voor Vlaanderen 4. *Muscillanea* 35: 47-62.
- De Beer D. (2015b) – *Grimmia trichophylla*. In: De Beer D.,
Oosterlynck P. & Reyniers J., Nieuwe en interessante vond-
sten voor Vlaanderen 4. *Muscillanea* 35: 47-62.
- De Beer D. (2017a) – *Riccia crozalsii* (Hepaticae, Ricciaceae),
een nieuw landvorkje voor België. *Dumortiera* 110: 22-25.
- De Beer D. (2017b) – Een gedocumenteerde checklist van de
veenmossen in Vlaanderen. *Dumortiera* 111: 3-33
- De Beer D. & Reyniers J. (2012) – *Neckera pumila*. In: De Beer
D. & Reyniers J., Nieuwe en interessante mossen in Vlaan-
deren. *Muscillanea* 32: 62-67.
- De Beer D. & Reyniers J. (2014) – *Orthotrichum acuminatum*.
In: Ellis L.T. *et al.*, New national and regional bryophyte re-
cords, 40. *Journal of Bryology* 36 (3): 223-244.
- De Beer D. & Stieperaere H. (2014) – Waardebepaling van
hoogveenrelicten in de provincie Antwerpen op basis van de
floristische samenstelling. [Intern rapport in opdracht van de
provincie Antwerpen.]
- De Beer D. & Van Beek J. (2018) – *Cephaloziella spinigera*
(Veendraadmos) op de Kalmthoutse Heide, nieuw voor Bel-
gië. *Dumortiera* 113: 26-28.
- De Beer D., Ceulemans T. & Van Acker K. (2019) – Aanvullin-
gen en corrigenda bij de gedocumenteerde checklist van de
veenmossen in Vlaanderen. *Dumortiera* 115: 28-31.
- Demaret F., Arts T., De Sloover J.-L., Demaret F. & De Zuttere
Ph. (1993) – Flore Générale de Belgique. Bryophytes. Vo-
lume III. Fascicule 2. Bruxelles, Jardin botanique de l'Etat.
- Demaret F. & Castagne E. (1959-1964) – Flore Générale de
Belgique. Bryophytes. Volume II. Fascicules 1-3. Bruxelles,
Jardin botanique de l'Etat.
- Demaret F. & Lambinon J. (1969) – Bryophytes rares, disparus
ou menacés de disparition en Belgique. In: Delvosalle L., De-
maret F., Lambinon J. & Lawalrée A., Plantes rares, disparues
ou menacées de disparition en Belgique: L'appauvrissement
de la flore indigène. Bruxelles, Ministère de l'Agriculture,
Administration des Eaux et Forêts.
- De Sloover J.-L. & Demaret F. (1968) – Flore Générale de Bel-
gique. Bryophytes. Volume III. Fascicule 1. Bruxelles, Jardin
botanique national de Belgique.
- De Smedt G. & Stieperaere H. (2002) – Een gedifferentieerde
checklist van de blad- en levermossen van Vlaanderen. Een
eerste stap naar een Rode Lijst van de Vlaamse Blad- en
Levermossen. Meise, Nationale Plantentuin van België. [Onuit-
gegeven rapport.]
- De Zuttere Ph. & Schumacker R. (1984) – Bryophytes nouvel-
les, méconnues, rares, menacées ou disparues de Belgique.
Ministère de la Région wallonne, Inspection générale de
l'Environnement et des Forêts, Service de la Conservation
de la Nature.
- Gradstein S. R. & Van Melick H. M. H. (1996) – De Neder-
landse Levermossen en Hauwmossen. Utrecht, Stichting Uit-
geverij KNNV.
- Hill M.O., Bell N., Bruggeman-Nannenga M.A., Brugués M.,
Cano M.J., Enroth J., Flatberg K.I., Frahm J. P., Gallego
M.T., Garilleti R., Guerra J., Hedenäs L., Holyoak D. T.,
Hyvönen J., Ignatov M.S., Lara F., Mazimpaka V., Muñoz
J. & Söderström L. (2006) – An annotated checklist of the
mosses of Europe and Macaronesia. *Journal of Bryology* 28:
198-267. [[http://rbg-web2.rbge.org.uk/bbs/Resources/Euro-
Moss.pdf](http://rbg-web2.rbge.org.uk/bbs/Resources/Euro-Moss.pdf); geraadpleegd 11.2018]
- Köckinger H. & Hedenäs L. (2017) – A farewell to *Tortella*
bambergeri (Pottiaceae) as understood over the last decades.
Journal of Bryology 39 (3): 213-225.
- Nebel M. & Philippi G. (2000) – Die Moose Baden-Württem-
bergs. Band I. Stuttgart, Verlag Eugen Ulmer.

- Reyniers J. (2013a) – *Didymodon nicholsonii*. In: De Beer D., Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen 2. *Muscillanea* 33: 55-62.
- Reyniers J. (2013b) – *Neckera crispa*. In: De Beer D., Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen 2. *Muscillanea* 33: 55-62.
- Reyniers J. & De Beer D. (2015) – *Dialytrichia mucronata*. In: De Beer D., Oosterlynck P. & Reyniers J., Nieuwe en interessante vondsten voor Vlaanderen 4. *Muscillanea* 35: 47-62.
- Siebel H.N., Heylen O., Kortselius M.J.H. & Stieperaere H. (2002) – Nederlandstalige naamlijst van de mosflora van Nederland en België. *Buxbaumiella* 61: 1-68.
- Siebel H.N. & During H.J. (2006) – Beknopte mosflora van Nederland en België. Utrecht, KNNV.
- Sotiaux A., Stieperaere H. & Vanderpoorten A. (2007) – Bryophyte checklist and European Red List of the Brussels-Capital region, Flanders and Wallonia (Belgium). *Belgian Journal of Botany* 140 (2): 174-196.
- Sotiaux A. & Vanderpoorten A. (2001) – Check-list of the bryophytes of Belgium. *Belgian Journal of Botany* 134 (2): 97-120.
- Sotiaux A. & Vanderpoorten A. (2015a) – Atlas des Bryophytes de Wallonie (1980-2014). Tome I: anthocérotes et hépatiques. Gembloux, DEMNA. [Publication du Département de l'Etude du Milieu Naturel et Agricole (SPW-DGARNE), Série « Faune-Flore-Habitats » n° 9.]
- Sotiaux A. & Vanderpoorten A. (2015b) – Atlas des Bryophytes de Wallonie (1980-2014). Tome II: mousses. Gembloux, DEMNA. [Publication du Département de l'Etude du Milieu Naturel et Agricole (SPW-DGARNE), Série « Faune-Flore-Habitats » n° 9.]
- Stieperaere H. (1983) – De mossen in Ruiselede-Wingene. Excursie op 9.11.1980. *Muscillanea* 2: 14-17.
- Stieperaere H. (1989) – *Bryum weigelii* Spreng. in de Kempen: toch nog in België. *Dumortiera* 43: 18-20.
- Stieperaere H. (2013) – *Fossombronia caespitiformis*. In: De Beer D., Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen 2. *Muscillanea* 33: 55-62.
- Stieperaere H. (2014) – *Atrichum angustatum*. In: De Beer D., Reyniers J. & Stieperaere H., Nieuwe en interessante mossen in Vlaanderen 3. *Muscillanea* 34: 56-62.
- Touw A. & Rubers W.V. (1989) – De Nederlandse Bladmossen. Utrecht, Stichting Uitgeverij KNNV.
- Vanden Berghen C. (1955) – Flore Générale de Belgique. Volume I. Fascicule 1. Hépatiques. Bruxelles, Jardin botanique de l'Etat.
- Vanden Berghen C. (1981) – Flora van de levermossen en de hauwmossen van België. Meise, Nationale Plantentuin van België.
- Van Landuyt W. & De Beer D. (2008) – *Amblyodon dealbatus* in het Antwerpse havengebied, nieuw voor de Belgische mosflora. *Dumortiera* 95: 15-17.
- Van Landuyt W. & De Beer D. (2017a) – Mossen van de Vaartaluds en het Ortveybos te Moen. *Muscillanea* 37: 31-35.
- Van Landuyt W. & De Beer D. (2017b) – Een Rode Lijst van de hauwmossen (Anthocerotophyta), levermossen (Marchantiophyta) en bladmossen (Bryophyta) van Vlaanderen. Brussel, INBO. [Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2017 (48).]
- Van Landuyt W., Hoste I., Vanhecke L., Van den Brecht P., Verduyck W. & De Beer D. (2006) – Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest. Brussel & Meise, INBO, Nationale Plantentuin van België & Flo.Wer.
- Van Tooren B.F. & Sparrius L.B. (2007) – Voorlopige verspreidingsatlas van de Nederlandse mossen. KNNV Bryologische en Lichenologische Werkgroep. [<http://www.verspreidingsatlas.nl/mossen>; geraadpleegd 17.05.2018.]

Bijlage 1 – Overzicht van de mossen van Vlaanderen anno 2019.

Kolom 1 – Wetenschappelijk naam; soorten alfabetisch gerangschikt binnen de drie grote groepen (hauwmossen, levermossen, bladmossen).

Kolom 2 – Nederlandse naam.

Kolom 3 – Vermelding van het jaartal van de meest recente vondst voor de soorten met Rode Lijst-status 'RE' (laatste vondst <1980).

Kolom 4 – Vermelding van het jaartal van de meest recente vondst voor de soorten waarvan de laatste vondst dateert uit de periode 1980-1999. Van deze soorten wordt verondersteld dat ze toch nog aanwezig kunnen zijn.

Kolom 5 – In 2000 of later waargenomen soorten zijn aangeduid met een stip (●).

Kolom 6 – Zeldzaamheidsaanduiding: zie voor berekeningswijze en gebruikte afkortingen de kadertekst (p. 5).

Kolom 7 – Rode Lijst-status: RE (regionally extinct, regionaal uitgestorven), CR (critically endangered, ernstig bedreigd), EN (endangered, bedreigd), VU (vulnerable, kwetsbaar), NT (near threatened, bijna in gevaar), LC (least concern, momenteel niet in gevaar), DD (data deficient, onvoldoende informatie), NA (not evaluated, niet van toepassing; bv. geïntroduceerde soorten).

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
ANTHOCEROTOPHYTA (4)		HAUWMOSSEN				
<i>Anthoceros agrestis</i> Paton	Gewoon hauwmos	-	-	●	z	LC
<i>Anthoceros caucasicus</i> Steph.	Gestekeld hauwmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Anthoceros punctatus</i> L.	Zwart hauwmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Phaeoceros carolinianus</i> (Michx.) Prosk.	Geel hauwmos	-	-	●	z	VU
MARCHANTIOPHYTA (117)		LEVERMOSSEN				
<i>Aneura maxima</i> (Schiffn.) Steph.	Groot vetmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Aneura pinguis</i> (L.) Dumort.	Echt vetmos	-	-	●	vz	LC
<i>Barbilophozia attenuata</i> (Mart.) Loeske	Steil tandmos	-	1988	-	zzz	CE
<i>Barbilophozia barbata</i> (Schmidel ex Schreb.) Loeske	Glanzend tandmos	-	1998	-	zzz	CE
<i>Barbilophozia hatcheri</i> (A.Evans) Loeske	Gestekeld tandmos	-	1998	-	zzz	CE
<i>Barbilophozia kunzeana</i> (Huebener) Müll.Frib.	Kaal tandmos	1968	-	-	-	RE
<i>Bazzania trilobata</i> (L.) S.F.Gray	Groot zweepmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Blasia pusilla</i> L.	Flesjesmos	-	-	●	z	LC
<i>Blepharostoma trichophyllum</i> (L.) Dumort.	Wimpertjesmos	<1950	-	-	-	RE
<i>Calypogeia arguta</i> Nees & Mont.	Scheef buidelmos	-	-	●	vz	LC
<i>Calypogeia azurea</i> Stotler & Crotz	Blauw buidelmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Calypogeia fissa</i> (L.) Raddi	Moerasbuidelmos	-	-	●	a	VU
<i>Calypogeia integristipula</i> Steph.	Langbladig buidelmos	-	-	●	zz	VU
<i>Calypogeia muelleriana</i> (Schiffn.) Müll.Frib.	Gaaf buidelmos	-	-	●	va	LC
<i>Calypogeia sphagnicola</i> (Arnell. & J.Perss.) Warnst. & Loeske	Veenbuidelmos	-	1984 ?	-	zzz	CE
<i>Cephalozia bicuspidata</i> (L.) Dumort.	Gewoon maanmos	-	-	●	a	VU
<i>Cephalozia connivens</i> (Dicks.) Lindb.	Glanzend maanmos	-	-	●	z	VU
<i>Cephalozia lunulifolia</i> (Dumort.) Dumort.	Echt maanmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Cephalozia macrostachya</i> Kaal.	Aarmaanmos	-	-	●	zz	EN
<i>Cephalozia pleniceps</i> (Austin) Lindb.	Wortelmaanmos	1942	-	-	zzz	CE
<i>Cephaloziella divaricata</i> (Sm.) Schiffn.	Gewoon draadmos	-	-	●	va	EN
<i>Cephaloziella elachista</i> (J.B.Jack ex Gottsche & Rabenh.) Schiffn.	Fijn draadmos	-	-	●	zz	EN
<i>Cephaloziella hampeana</i> (Nees) Schiffn.	Grof draadmos	-	-	●	zz	VU
<i>Cephaloziella rubella</i> (Nees) Warnst.	Rood draadmos	-	-	●	zz	LC

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
<i>Cephaloziella spinigera</i> (Lindb.) Warnst.	Veendraadmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Cephaloziella stellulifera</i> (Taylor ex Spruce) Schiffn	Greppeldraadmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Chiloscyphus pallescens</i> (Ehrh. ex Hoffm.) Dumort.	Boslippenmos	-	-	●	z	NE
<i>Chiloscyphus polyanthos</i> (L.) Corda	Beeklippenmos	-	-	●	zz	NE
<i>Cladopodiella fluitans</i> (Nees) H.Buch.	IJl stompmos	-	-	●	zz	VU
<i>Cladopodiella francisci</i> (Hook.) Jörg.	Dicht stompmos	-	-	●	zz	EN
<i>Cololejeunea minutissima</i> (Sm.) Schiffn.	Dwergwratjesmos	-	-	●	vz	LC
<i>Conocephalum conicum</i> (L.) Dumort.	Kegelmos	-	-	●	zzz	NE
<i>Conocephalum salebrosum</i> Szweykowski, Buczkowska & Odrzykoski	Kegelmos	-	-	●	zzz	NE
<i>Diplophyllum albicans</i> (L.) Dumort.	Nerflevermos	-	-	●	vz	VU
<i>Diplophyllum obtusifolium</i> (Hook.) Dumort.	Stomp zaagmos	-	1986	-	zzz	CE
<i>Fossombronia caespitiformis</i> De Not. ex Rabenh.		-	-	●	zzz	VU
<i>Fossombronia foveolata</i> Lindb.	Grof goudkorrelmos	-	-	●	z	LC
<i>Fossombronia incurva</i> Lindb.	Kropgoudkorrelmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Fossombronia pusilla</i> (L.) Nees	Klein goudkorrelmos	-	-	●	zz	CE
<i>Fossombronia wondraczekii</i> (Corda) Lindb.	Gestekeld goudkorrelmos	-	-	●	z	EN
<i>Frullania dilatata</i> (L.) Dumort.	Helmroestmos	-	-	●	a	LC
<i>Frullania tamarisci</i> (L.) Dumort.	Flesjesroestmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Gymnocolea inflata</i> (Huds.) Dumort.	Broedkelkje	-	-	●	vz	EN
<i>Harpanthus flotovianus</i> (Nees) Nees	Groot zademos	<1955	-	-	-	RE
<i>Jungermannia caespiticia</i> Lindenb.	Klein oortjesmos	-	1987	-	zzz	CE
<i>Jungermannia gracillima</i> Sm.	Lichtrandmos	-	-	●	vz	VU
<i>Jungermannia hyalina</i> Lyell	Rood oortjesmos	-	1989	-	zzz	CE
<i>Kurzia pauciflora</i> (Dicks.) Grolle	Gewoon spinragmos	-	-	●	z	EN
<i>Kurzia sylvatica</i> (A.Evans) Grolle	Bosspinragmos	-	-	●	zz	EN
<i>Leiocolea badensis</i> (Gottsche.) Jörg.	Bol gladkelkje	-	-	●	zz	LC
<i>Leiocolea collaris</i> (Nees) Schljakov	Klein gladkelkje	-	-	●	zzz	VU
<i>Lepidozia reptans</i> (L.) Dumort.	Neptunusmos	-	-	●	va	LC
<i>Lophocolea bidentata</i> (L.) Dumort.	Gewoon kantmos	-	-	●	a	VU
<i>Lophocolea heterophylla</i> (Schrad.) Dumort.	Gedrongen kantmos	-	-	●	aaa	LC
<i>Lophocolea semiteres</i> (Lehm.) Mitt.	Gaaf kantmos	-	-	●	va	NE
<i>Lophozia bicrenata</i> (Schmidel ex Hoffm.) Dumort.	Cederhoutmos	-	-	●	z	CE
<i>Lophozia capitata</i> (Hook.) Macoun	Violet trapmos	-	-	●	z	LC
<i>Lophozia excisa</i> (Dicks.) Dumort.	Duintrapmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Lophozia grandiretis</i> (Lindb. ex Kaal.) Schiffn.	Grootellig trapmos	1964	-	-	-	RE
<i>Lophozia incisa</i> (Schrad.) Dumort.	Getand trapmos	1965	-	-	-	RE
<i>Lophozia perssonii</i> H.Buch & S.W.Arnell	Kalktrapmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Lophozia ventricosa</i> (Dicks.) Dumort.	Gewoon trapmos	-	-	●	zz	VU
<i>Lunularia cruciata</i> (L.) Lindb.	Halvemaantjesmos	-	-	●	va	LC
<i>Marchantia polymorpha</i> L.	Parapluitjesmos	-	-	●	a	LC
<i>Marsupella emarginata</i> (Ehrh.) Dumort.	Gewoon vetkelkje	1903	-	-	-	RE
<i>Marsupella funckii</i> (F.Weber & D.Mohr) Dumort.	Tenger vetkelkje	1939	-	-	-	RE
<i>Metzgeria furcata</i> (L.) Dumort.	Bleek boomvorkje	-	-	●	a	LC
<i>Metzgeria temperata</i> Kuwah.	Ruig boomvorkje	-	-	●	zzz	VU
<i>Metzgeria violacea</i> (Ach.) Dumort.	Blauw boomvorkje	-	-	●	z	LC
<i>Microlejeunea ulicina</i> (Taylor) A.Evans	Klein tuitmos	-	-	●	zz	VU

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Moerckia hibernica (Hook.) Gottsche	Kraalmos	1957	-	-	-	RE
Mylia anomala (Hook.) Gray	Hoogveenlevermos	-	-	•	zz	CE
Nardia geoscyphus (De Not.) Lindb.	Klein vleugelmos	-	-	•	zz	CE
Nardia scalaris Gray	Echt vleugelmos	-	-	•	zz	VU
Nowellia curvifolia (Dicks.) Mitt.	Krulbladmos	-	-	•	zzz	LC
Odontoschisma denudatum (Mart.) Dumort.	Zanddubbeltjesmos	-	-	•	zzz	VU
Odontoschisma sphagni (Dicks.) Dumort.	Veendubbeltjesmos	-	-	•	z	VU
Pallavicinia lyellii (Hook.) Carruth.	Elzenmos	-	-	•	zz	VU
Pellia endiviifolia (Dicks.) Dumort.	Gekroesd plakkaatmos	-	-	•	va	LC
Pellia epiphylla (L.) Corda	Gewoon plakkaatmos	-	-	•	a	VU
Pellia neesiana (Gottsche) Limpr.	Moerasplakkaatmos	-	-	•	zz	EN
Plagiochila asplenioides (L. emend. Taylor) Dumort.	Groot varentjesmos	-	-	•	zz	VU
Plagiochila porelloides (Torrey ex Nees) Lindenb.	Klein varentjesmos	-	-	•	zzz	CE
Porella platyphylla (L.) Pfeiff.	Gewoon pelsmos	-	-	•	zz	LC
Preissia quadrata (Scop.) Nees	Vierkantmos	-	-	•	zzz	VU
Ptilidium ciliare (L.) Hampe	Heidefranjemos	-	-	•	z	EN
Ptilidium pulcherrimum (Weber) Vainio	Boomfranjemos	-	-	•	vz	CE
Radula complanata (L.) Dumort.	Gewoon schijfjesmos	-	-	•	a	LC
Reboulia hemisphaerica (L.) Raddi	Schermlievermos	-	-	•	zzz	VU
Riccardia chamedryfolia (With.) Grolle	Gewoon moerasvorkje	-	-	•	z	VU
Riccardia incurvata Lindb.	Hol moerasvorkje	-	-	•	zz	LC
Riccardia latifrons (Lindb.) Lindb.	Breed moerasvorkje	-	-	•	zzz	VU
Riccardia multifida (L.) Gray	Gevind moerasvorkje	-	-	•	zz	EN
Riccardia palmata (Hedw.) Carruth.	Handmoerasvorkje	-	-	•	zzz	VU
Riccia beyrichiana Hampe ex Lehm.	Dik landvorkje	-	-	•	zz	VU
Riccia bifurca Hoffm.	Gevoord landvorkje	-	-	•	z	LC
Riccia canaliculata Hoffm.	Smal watervorkje	-	-	•	zz	EN
Riccia cavernosa Hoffm.	Sponswatervorkje	-	-	•	zz	LC
Riccia ciliata Hoffm.	Gewimperd landvorkje	<1900	-	-	-	RE
Riccia crozalsii Levier	Blauw landvorkje	-	-	•	zzz	VU
Riccia fluitans L.	Echt watervorkje	-	-	•	vz	VU
Riccia glauca L.	Gewoon landvorkje	-	-	•	va	VU
Riccia huebeneriana Lindenb.	Gedeeld watervorkje	-	-	•	zz	CE
Riccia sorocarpa Bisch.	Klein landvorkje	-	-	•	va	LC
Riccia subbifurca Warnst. ex Croz.	Violet landvorkje	-	-	•	zz	VU
Riccia warnstorffii Limpr. ex Warnst.	Smal landvorkje	-	-	•	zz	VU
Ricciocarpos natans (L.) Corda	Kroosmos	-	-	•	zzz	VU
Scapania compacta (A.Roth) Dumort.	Gedrongen schoffemos	1964	-	-	-	RE
Scapania curta (Mart.) Dumort.	Klein schoffemos	-	1997	-	zzz	CE
Scapania irrigua (Nees) Nees	Zandschoffemos	-	-	•	zz	EN
Scapania nemorea (L.) Grolle	Bosschoffemos	-	-	•	zz	EN
Scapania undulata (L.) Dumort.	Beekschoffemos	-	-	•	zzz	EN
Sphaerocarpos michelii Bellardi	Gestekeld blaasjesmos	-	-	•	zzz	VU
Sphaerocarpos texanus Austin	Gerand blaasjesmos	-	-	•	z	LC
Targionia hypophylla L.	Wiggemos	<1900	-	-	-	RE
Trichocolea tomentella (Ehrh.) Dumort.	Wolmos	-	-	•	zzz	VU
Tritomaria exsectiformis (Breidl.) Loeske	Gewoon gootmos	1885	-	-	-	RE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
BRYOPHYTA (411)	BLADMOSSEN					
<i>Abietinella abietina</i> (Hedw.) M.Fleisch.	Sparrenmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Acaulon muticum</i> (Hedw.) Müll.Hal.	Bol knopmos	-	-	●	zz	EN
<i>Aloina aloides</i> (Koch ex Schultz) Kindb.	Gewoon aloëmos	-	-	●	zz	VU
<i>Aloina ambigua</i> (Bruch & Schimp.) Limpr.	Gewoon aloëmos	-	-	●	z	LC
<i>Aloina rigida</i> (Hedw.) Limpr.	Gezoomd aloëmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Amblyodon dealbatus</i> (Hedw.) P.Beauv.	Stomptandmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Amblystegium radicale</i> (P.Beauv.) Schimp.	Moeraspluisdraadmos	-	-	●	zzz	NE
<i>Amblystegium serpens</i> (Hedw.) Schimp.	Gewoon pluisdraadmos	-	-	●	aaa	LC
<i>Anomodon attenuatus</i> (Hedw.) Huebener	Klein touwtjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Anomodon viticulosus</i> (Hedw.) Hook. & Taylor	Groot touwtjesmos	-	-	●	zz	VU
<i>Antitrichia curtipendula</i> (Hedw.) Brid.	Weerhaakmos	-	-	●	zz	LC
<i>Archidium alternifolium</i> (Hedw.) Mitt.	Oermos	-	-	●	zz	VU
<i>Atrichum angustatum</i> (Brid.) Bruch & Schimp.	Rood rimpelmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Atrichum tenellum</i> (Röhl.) Bruch & Schimp.	Klein rimpelmos	-	-	●	vz	LC
<i>Atrichum undulatum</i> (Hedw.) P.Beauv.	Groot rimpelmos	-	-	●	aaa	LC
<i>Aulacomnium androgynum</i> (Hedw.) Schwägr.	Gewoon knopjesmos	-	-	●	aa	LC
<i>Aulacomnium palustre</i> (Hedw.) Schwägr.	Roodviltmos	-	-	●	vz	LC
<i>Barbula convoluta</i> Hedw.	Gewoon smaragdsteeltje	-	-	●	a	LC
<i>Barbula unguiculata</i> Hedw.	Kleismaragdsteeltje	-	-	●	a	LC
<i>Bartramia pomiformis</i> Hedw.	Gewoon appelmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Brachytheciastrum velutinum</i> (Hedw.) Ignatov & Huttunen	Fluweelmos	-	-	●	a	LC
<i>Brachythecium albicans</i> (Hedw.) Schimp.	Bleek dikkopmos	-	-	●	a	LC
<i>Brachythecium glareosum</i> (Bruch ex Spruce) Schimp.	Kalkdikkopmos	-	1996	-	zz	EN
<i>Brachythecium mildeanum</i> (Schimp.) Schimp.	Moerasdikkopmos	-	-	●	z	LC
<i>Brachythecium rivulare</i> Schimp.	Beekdikkopmos	-	-	●	vz	LC
<i>Brachythecium rutabulum</i> (Hedw.) Schimp.	Gewoon dikkopmos	-	-	●	aaa	LC
<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm. ex F.Weber & D.Mohr) Schimp.	Glad dikkopmos	-	-	●	va	LC
<i>Bryoerythrophyllum ferruginascens</i> (Stirt.) Giacom.	Kalkroestvoetje	-	-	●	zzz	VU
<i>Bryoerythrophyllum recurvirostrum</i> (Hedw.) P.C.Chen	Oranje steeltje	-	-	●	va	LC
<i>Bryum algovicum</i> Sendtn. ex Müll.Hal.	Netknikmos	-	-	●	zz	LC
<i>Bryum alpinum</i> Huds. ex With.	Prachtknikmos	1925	-	-	-	RE
<i>Bryum archangelicum</i> Bruch & Schimp.	Ongewimperd knikmos	-	-	●	zz	LC
<i>Bryum argenteum</i> Hedw.	Zilvermos	-	-	●	aa	LC
<i>Bryum bornholmense</i> Wink. & R.Ruthe	Aardappelknikmos	-	-	●	zz	LC
<i>Bryum caespiticium</i> Hedw.	Zodeknikmos	-	-	●	z	DD
<i>Bryum capillare</i> Hedw.	Schroefknikmos	-	-	●	aaa	LC
<i>Bryum creberrimum</i> Taylor	Dicht knikmos	-	-	●	?	DD
<i>Bryum cyclophyllum</i> (Schwägr.) Bruch & Schimp.	Rondbladig knikmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Bryum demaretianum</i> Arts	Knotsknikmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Bryum dichotomum</i> Hedw.	Grofkorrelknikmos	-	-	●	a	LC
<i>Bryum dyffrynense</i> Holyoak	Staatjesknikmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Bryum gemmiferum</i> R.Wilczek & Demaret	Fijnkorrelknikmos	-	-	●	z	LC
<i>Bryum gemmilucens</i> R.Wilczek & Demaret	Glanzend korrelknikmos	-	1987	-	zzz	CE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Bryum intermedium (Brid.) Blandow	Middelst knikmos	-	-	●	zzz	VU
Bryum klinggraeffii Schimp.	Scharlakenknolknikmos	-	-	●	z	LC
Bryum knowltonii Barnes	Roodmondknikmos	-	-	●	zzz	VU
Bryum moravicum Podp.	Boomknikmos	-	-	●	zz	LC
Bryum pallens Sw. ex anon.	Rood knikmos	-	-	●	z	LC
Bryum pallescens Schleich. ex Schwägr.	Zwanehalsknikmos	-	-	●	zzz	LC
Bryum pseudotriquetrum (Hedw.) P.Gaertn. et al.	Veenknikmos	-	-	●	z	LC
Bryum radiculosum Brid.	Muurknikmos	-	-	●	z	LC
Bryum rubens Mitt.	Braamknikmos	-	-	●	a	LC
Bryum ruderale Crundw. & Nyholm	Purperknolknikmos	-	-	●	zz	LC
Bryum sauteri Bruch & Schimp.	Bruinknolknikmos	-	1984	-	zzz	CE
Bryum subapiculatum Hampe	Roestknolknikmos	-	-	●	z	LC
Bryum tenuisetum Limpr.	Oranjeknolknikmos	-	-	●	vz	LC
Bryum turbinatum (Hedw.) Turner	Urknikmos	1882	-	-	-	RE
Bryum violaceum Crundw. & Nyholm	Violetknolknikmos	-	-	●	zz	EN
Bryum warneum (Röhl.) Brid.	Kwelderknikmos	-	-	●	zzz	VU
Bryum weigelii Spreng.	Bronknikmos	-	1988	-	zzz	CE
Buxbaumia aphylla Hedw.	Kaboutermos	-	-	●	zzz	VU
Calliergon cordifolium (Hedw.) Kindb.	Hartbladig puntmos	-	-	●	va	VU
Calliergon giganteum (Schimp.) Kindb.	Reuzenpuntmos	-	-	●	zz	LC
Calliergonella cuspidata (Hedw.) Loeske	Gewoon puntmos	-	-	●	aa	LC
Calliergonella lindbergii (Mitt.) Hedenäs	Leemklauwtjesmos	-	-	●	zz	EN
Campyliadelphus chrysophyllus (Brid.) R.S.Chopra	Kalkgoudmos	-	-	●	zzz	EN
Campyliadelphus elodes (Lindb.) Kanda	Tenger goudmos	-	-	●	zzz	VU
Campylium protensum (Brid.) Kindb.		-	-	●	zzz	CE
Campylium stellatum (Hedw.) Lange & C.E.O.Jensen	Sterengoudmos	-	-	●	zz	VU
Campylophyllum calcareum (Crundw. & Nyholm) Hedenäs	Dwerggoudmos	-	-	●	zzz	CE
Campylopus brevopilus Bruch & Schimp.	Kortharig kronkelsteeltje	1965	-	-	-	RE
Campylopus flexuosus (Hedw.) Brid.	Boskronkelsteeltje	-	-	●	va	LC
Campylopus fragilis (Brid.) Bruch & Schimp.	Bossig kronkelsteeltje	1905	-	-	-	RE
Campylopus introflexus (Hedw.) Brid.	Grijs kronkelsteeltje	-	-	●	a	NE
Campylopus pilifer Brid.	Stijf kronkelsteeltje	1884	-	-	zz	RE
Campylopus pyriformis (Schultz) Brid.	Breekblaadje	-	-	●	a	LC
Catoscopium nigrum (Hedw.) Brid.	Pijpenkopmos	<1900	-	-	-	RE
Ceratodon purpureus (Hedw.) Brid.	Gewoon purpersteeltje	-	-	●	aaa	LC
Cinclidotus danubicus Schiffn. & Baumgartner	Diknerfkribbenmos	-	1981	-	zzz	CE
Cinclidotus fontinaloides (Hedw.) P.Beauv.	Gewoon kribbenmos	-	-	●	zzz	LC
Cinclidotus riparius (Host ex Brid.) Arn.	Langsteelkribbenmos	-	1985	-	zzz	VU
Cirriphyllum crassinervium (Taylor) Loeske & M.Fleisch.	Bossig spitsmos	-	-	●	zz	VU
Cirriphyllum piliferum (Hedw.) Grout	Haarspitsmos	-	-	●	vz	LC
Cleistocarpidium palustre (Bruch & Schimp) Ochyra & Bednarek-Ochyra	Veenkortsteeltje	-	-	●	zz	EN
Climacium dendroides (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	Boompjesmos	-	-	●	z	LC
Cratoneuron filicinum (Hedw.) Spruce	Gewoon diknerfmos	-	-	●	va	LC
Cryphaea heteromalla (Hedw.) D.Mohr	Vliermos	-	-	●	a	LC
Ctenidium molluscum (Hedw.) Mitt.	Kammos	-	-	●	zz	EN
Dialytrichia mucronata (Brid.) Broth.	Riviermos	-	-	●	zzz	VU

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Dichodontium pellucidum (Hedw.) Schimp.	Gewoon beeksterretje	-	-	●	zzz	CE
Dicranella cerviculata (Hedw.) Schimp.	Kroppluisjesmos	-	-	●	vz	VU
Dicranella heteromalla (Hedw.) Schimp.	Gewoon pluisjesmos	-	-	●	aa	LC
Dicranella rufescens (Dicks.) Schimp.	Leemgreppelmos	-	-	●	z	EN
Dicranella schreberiana (Hedw.) Dixon	Hakig greppelmos	-	-	●	vz	VU
Dicranella staphyliina H.Whitehouse	Knolletjesgreppelmos	-	-	●	a	LC
Dicranella varia (Hedw.) Schimp.	Kleigreppelmos	-	-	●	vz	LC
Dicranodontium denudatum (Brid.) E.Britton	Priembladmos	-	-	●	zzz	VU
Dicranoweisia cirrata (Hedw.) Lindb.	Gewoon sikkelsterretje	-	-	●	aaa	LC
Dicranum bonjeanii De Not.	Moerasgaffeltandmos	-	-	●	zz	VU
Dicranum flagellare Hedw.	Stobbegaffeltandmos	-	-	●	zzz	EN
Dicranum majus Sm.	Groot gaffeltandmos	-	-	●	zz	EN
Dicranum montanum Hedw.	Bossig gaffeltandmos	-	-	●	a	LC
Dicranum polysetum Sw. ex anon.	Gerimpeld gaffeltandmos	-	-	●	z	VU
Dicranum scoparium Hedw.	Gewoon gaffeltandmos	-	-	●	aa	LC
Dicranum spurium Hedw.	Gekroesd gaffeltandmos	-	-	●	zzz	VU
Dicranum tauricum Sapjegin	Bros gaffeltandmos	-	-	●	va	LC
Didymodon australasiae (Hook. & Grev.) R.H.Zander	Klein dubbeltandmos	-	1985	-	zzz	NE
Didymodon fallax (Hedw.) R.H.Zander	Kleidubbeltandmos	-	-	●	vz	LC
Didymodon insulanus (De Not.) M.O.Hill		-	-	●	z	LC
Didymodon luridus Hornsch.	Breed dubbeltandmos	-	-	●	vz	LC
Didymodon nicholsonii Culm.	Rivierdubbeltandmos	-	-	●	zzz	VU
Didymodon rigidulus Hedw.	Broeddubbeltandmos	-	-	●	vz	LC
Didymodon sinuosus (Mitt.) Delogne	Bros dubbeltandmos	-	-	●	z	LC
Didymodon spadiceus (Mitt.) Limpr.	Beekdubbeltandmos	-	-	●	zzz	CE
Didymodon tophaceus (Brid.) Lisa	Stomp dubbeltandmos	-	-	●	vz	LC
Didymodon vinealis (Brid.) R.H.Zander	Muurdubbeltandmos	-	-	●	vz	LC
Diphyscium foliosum (Hedw.) D.Mohr	Dwergmos	1937	-	-	-	RE
Distichium capillaceum (Hedw.) Bruch & Schimp.	Recht visgraatjesmos	1963	-	-	-	RE
Ditrichum flexicaule (Schwägr.) Hampe	Kalksmaltandmos	-	-	●	zzz	NE
Ditrichum gracile (Mitt.) Kuntze	Groot smaltandmos	-	-	●	zzz	NE
Ditrichum heteromallum (Hedw.) E.Britton	Gebogen smaltandmos	-	-	●	zz	EN
Ditrichum lineare (Sw.) Lindb.	Kort smaltandmos	-	-	●	zz	VU
Ditrichum pallidum (Hedw.) Hampe	Geel smaltandmos	-	-	●	zzz	CE
Ditrichum pusillum (Hedw.) Hampe	Klein smaltandmos	-	-	●	zz	VU
Drepanocladus aduncus (Hedw.) Warnst.	Moerasikkelmos	-	-	●	va	LC
Drepanocladus polygamus (Schimp.) Hedenäs	Goudsikkelmos	-	-	●	zz	LC
Drepanocladus sendtneri (Schimp. ex H.Müll.) Warnst.	Gekruild sikkelmos	1943	-	-	-	RE
Encalypta streptocarpa Hedw.	Groot klokhoedje	-	-	●	z	VU
Encalypta vulgaris Hedw.	Klein klokhoedje	-	-	●	zzz	EN
Entodon concinnus (De Not.) Paris	Cilindermos	-	-	●	zzz	VU
Entosthodon fascicularis (Hedw.) Müll.Hal	Kleilentemos	-	-	●	zzz	CE
Entosthodon obtusus (Hedw.) Lindb.	Heidelentemos	-	-	●	zzz	VU
Ephemerum minutissimum Lindb.	Ongenerfd eendagsmos	-	-	●	z	EN
Ephemerum serratum (Hedw.) Hampe	Ongenerfd eendagsmos	-	-	●	zz	EN

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
<i>Eucladium verticillatum</i> (With.) Bruch & Schimp.	Tufmos	-	-	•	zz	EN
<i>Eurhynchium striatum</i> (Hedw.) Schimp.	Geplooid snavelmos	-	-	•	a	LC
<i>Fissidens adianthoides</i> Hedw.	Groot vedermos	-	-	•	zz	LC
<i>Fissidens bryoides</i> Hedw.	Gezoomd vedermos	-	-	•	a	LC
<i>Fissidens crassipes</i> Wilson ex Bruch & Schimp.	Gewoon riviervedermos	-	-	•	zz	VU
<i>Fissidens dubius</i> P.Beauv.	Kalkvedermos	-	-	•	z	LC
<i>Fissidens exilis</i> Hedw.	Dwergvedermos	-	-	•	zz	LC
<i>Fissidens fontanus</i> (Bach.Pyl.) Steud.	Watervedermos	-	-	•	zz	VU
<i>Fissidens gracilifolius</i> Brugg.-Nann. & Nyholm	Steenvedermos	-	-	•	z	VU
<i>Fissidens monguillonii</i> Thér.	Puntvedermos	-	1996	-	-	DD
<i>Fissidens osmundoides</i> Hedw.	Varenvedermos	-	1987	-	zzz	CE
<i>Fissidens pusillus</i> (Wilson) Milde	Klein beekvedermos	-	-	•	zzz	VU
<i>Fissidens taxifolius</i> Hedw.	Kleivedermos	-	-	•	va	LC
<i>Fissidens viridulus</i> (Sw. ex anon.) Wahlenb.	Klein gezoomd vedermos	-	-	•	vz	LC
<i>Fontinalis antipyretica</i> Hedw.	Gewoon bronmos	-	-	•	zz	VU
<i>Funaria hygrometrica</i> Hedw.	Gewoon krulmos	-	-	•	aa	LC
<i>Grimmia anodon</i> Bruch & Schimp.	Tandloos muisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Grimmia crinita</i> Brid.	Krijtmuisjesmos	1869	-	-	-	RE
<i>Grimmia dissimulata</i> E.Maier	Verborgen muisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Grimmia laevigata</i> (Brid.) Brid.	Dikbladig muisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Grimmia orbicularis</i> Bruch ex Wilson	Bolrond muisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Grimmia ovalis</i> (Hedw.) Lindb.	Gezoomd muisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Grimmia pulvinata</i> (Hedw.) Sm.	Gewoon muisjesmos	-	-	•	aa	LC
<i>Grimmia tergestina</i> Tomm. ex Bruch & Schimp.	Kalkmuisjesmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Gyroweisia tenuis</i> (Hedw.) Schimp.	Voegenmos	-	-	•	z	LC
<i>Habrodon perpusillus</i> (De Not.) Lindb.	Duizendpootmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenäs	Geel schorpioenmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Hedwigia ciliata</i> (Hedw.) P.Beauv.	Recht granietmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Helodium blandowii</i> (F.Weber & D.Mohr.) Warnst.	Schansmos	c. 1918	-	-	-	RE
<i>Hennediella heimii</i> (Hedw.) R.H.Zander	Ziltmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Herzogiella seligeri</i> (Brid.) Z.Iwats.	Geklauwd pronkmos	-	-	•	va	LC
<i>Homalia trichomanoides</i> (Hedw.) Brid.	Spatelmos	-	-	•	vz	LC
<i>Homalothecium lutescens</i> (Hedw.) H.Rob.	Smaragdmos	-	-	•	zz	LC
<i>Homalothecium sericeum</i> (Hedw.) Schimp.	Gewoon zijdemos	-	-	•	a	LC
<i>Hookeria lucens</i> (Hedw.) Sm.	Glansmos	-	-	•	zzz	VU
<i>Hygroamblystegium fluviatile</i> (Hedw.) Loeske	Rivierpluisdraadmos	-	-	•	zzz	CE
<i>Hygroamblystegium humile</i> (P.Beauv.) Vanderp., Goffinet & Hedenäs	Kleipluisdraadmos	-	-	•	zzz	NE
<i>Hygroamblystegium tenax</i> (Hedw.) Jenn.	Waterpluisdraadmos	-	-	•	zz	LC
<i>Hygroamblystegium varium</i> (Hedw.) Mönk.	Groot pluisdraadmos	-	-	•	z	LC
<i>Hygrohypnum luridum</i> (Hedw.) Jenn.	Gewoon spatwatermos	-	-	•	z	LC
<i>Hygrohypnum ochraceum</i> (Turner ex Wilson) Loeske	Geklauwd spatwatermos	1905	-	-	-	RE
<i>Hylocomium splendens</i> (Hedw.) Schimp.	Glanzend etagemos	-	-	•	zz	LC
<i>Hypnum andoi</i> A.J.E.Smith	Bosklauwtjesmos	-	-	•	zz	LC
<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.	Echt klauwtjesmos	-	-	•	aaa	LC
<i>Hypnum imponens</i> Hedw.	Goudklauwtjesmos	-	-	•	zzz	CE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Hypnum jutlandicum Holmen & E.Warncke	Heideklauwtjesmos	-	-	●	a	LC
Hypnum pallescens (Hedw.) P.Beauv.	Klein klauwtjesmos	-	-	●	zzz	VU
Isothecium alopecuroides (Lam. ex Dubois) Isov.	Recht palmpjesmos	-	-	●	z	LC
Isothecium myosuroides Brid.	Knikkend palmpjesmos	-	-	●	va	LC
Kindbergia praelonga (Hedw.) Ochyra	Fijn snavelmos	-	-	●	aaa	LC
Leptobarbula berica (De Not.) Schimp.	Steentjesmos	-	-	●	zzz	EN
Leptobryum pyriforme (Hedw.) Wilson	Slankmos	-	-	●	va	LC
Leptodictyum riparium (Hedw.) Warnst.	Beekmos	-	-	●	a	LC
Leptodon smithii (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	Slakkenhuismos	-	-	●	zzz	VU
Leptodontium flexifolium (Dicks.) Hampe	Rietdakmos	-	-	●	zzz	EN
Leptodontium gemmascens (Mitt.) Braithw.	Strodakmos	-	-	●	zz	VU
Leskea polycarpa Hedw.	Uiterwaardmos	-	-	●	va	LC
Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.	Kussentjesmos	-	-	●	va	LC
Leucodon sciuroides (Hedw.) Schwägr.	Eekhoortjesmos	-	-	●	zz	LC
Loeskeobryum brevirostre (Brid.) M.Fleisch.	Grof etagemos	-	-	●	zzz	CE
Meesia triquetra (Jolyclerc) Ångstr.	Veenlangsteelmos	1893	-	-	-	RE
Microbryum curvicolium (Hedw.) R.H.Zander	Gebogen wintermos	-	-	●	zzz	VU
Microbryum davallianum (Sm.) R.H.Zander	Gewoon wintermos	-	-	●	zz	VU
Microbryum floerkeanum (F.Weber & D.Mohr) Schimp.	Knopwintermos	-	1983	-	zzz	VU
Micromitrium tenerum (Bruch & Schimp.) Crosby	Speldenknopmos	-	-	●	zz	EN
Mnium hornum Hedw.	Gewoon sterrenmos	-	-	●	aa	LC
Mnium marginatum (Dicks.) P.Beauv.	Rood sterrenmos	-	-	●	zz	VU
Mnium stellare Hedw.	Ongezoomd sterrenmos	-	-	●	zz	VU
Neckera complanata (Hedw.) Huebener	Glad kringmos	-	-	●	zz	LC
Neckera crispa Hedw.	Groot kringmos	-	-	●	zzz	VU
Neckera pumila Hedw.	Klein kringmos	-	-	●	zzz	VU
Oligotrichum hercynicum (Hedw.) Lam. & DC.	Noors mos	-	-	●	zzz	CE
Orthodontium lineare Schwägr.	Geelsteeltje	-	-	●	a	NE
Orthotrichum acuminatum Philib.	Gesloten haarmuts	-	-	●	zzz	VU
Orthotrichum affine Schrad. ex Brid.	Gewone haarmuts	-	-	●	aaa	LC
Orthotrichum anomalum Hedw.	Gesteelde haarmuts	-	-	●	a	LC
Orthotrichum consimile Mitt.	Vlierhaarmuts	-	-	●	zzz	VU
Orthotrichum cupulatum Hoffm. ex Brid.	Bekerhaarmuts	-	-	●	zz	LC
Orthotrichum diaphanum Schrad. ex Brid.	Grijze haarmuts	-	-	●	aaa	LC
Orthotrichum ibericum F.Lara & Mazimpaka	Iberische haarmuts	-	-	●	zzz	VU
Orthotrichum lyellii Hook. & Taylor	Broedhaarmuts	-	-	●	a	LC
Orthotrichum obtusifolium Brid.	Stompe haarmuts	-	-	●	vz	LC
Orthotrichum pallens Bruch ex Brid.	Kale haarmuts	-	-	●	z	LC
Orthotrichum patens Bruch ex Brid.	Ronde haarmuts	-	-	●	zz	LC
Orthotrichum pulchellum Brunt.	Gekroesde haarmuts	-	-	●	va	LC
Orthotrichum pumilum Sw. ex anon.	Dwerghaarmuts	-	-	●	z	LC
Orthotrichum rogeri Brid.	Tonghaarmuts	-	-	●	zzz	VU
Orthotrichum rupestre Schleich. ex Schwägr.	Sterretjeshaarmuts	-	-	●	zz	VU
Orthotrichum scanicum Grönvall	Getande haarmuts	-	-	●	zzz	VU
Orthotrichum schimperi Hammar		-	-	●	?	DD
Orthotrichum speciosum Nees	Ruige haarmuts	-	-	●	vz	LC
Orthotrichum sprucei Mont.	Maashaarmuts	-	-	●	zzz	CE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
<i>Orthotrichum stramineum</i> Hornsch. ex Brid.	Bonte haarmuts	-	-	●	va	LC
<i>Orthotrichum striatum</i> Hedw.	Gladde haarmuts	-	-	●	a	LC
<i>Orthotrichum tenellum</i> Bruch ex Brid.	Slanke haarmuts	-	-	●	va	LC
<i>Oxyrrhynchium hians</i> (Hedw.) Loeske	Kleisnavelmos	-	-	●	a	LC
<i>Oxyrrhynchium pumilum</i> (Wilson) Loeske	Klein snavelmos	-	-	●	vz	LC
<i>Oxyrrhynchium schleicheri</i> (R.Hedw.) Röll	Kalksnavelmos	-	-	●	zz	VU
<i>Oxyrrhynchium speciosum</i> (Brid.) Warnst.	Moerassnavelmos	-	-	●	z	LC
<i>Palustriella commutata</i> (Hedw.) Ochyra	Geveerd diknerfmos	-	-	●	zzz	NE
<i>Palustriella falcata</i> (Hedw.) Hedenäs	Geveerd diknerfmos	-	-	●	zzz	NE
<i>Phascum cuspidatum</i> Hedw.	Gewoon knopmos	-	-	●	va	LC
<i>Philonotis arnellii</i> Husn.	Slank staartjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Philonotis caespitosa</i> Jur.	Klein staartjesmos	-	-	●	zzz	EN
<i>Philonotis calcarea</i> (Bruch & Schimp.) Schimp.	Groot staartjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Philonotis fontana</i> (Hedw.) Brid.	Kwelstaartjesmos	-	-	●	z	LC
<i>Philonotis marchica</i> (Hedw.) Brid.	Kraggestaartjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Physcomitrella patens</i> (Hedw.) Bruch & Schimp.	Slibmos	-	-	●	zz	EN
<i>Physcomitrium eurystomum</i> Sendtn.	Eirond knikkertjesmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Physcomitrium pyriforme</i> (Hedw.) Bruch & Schimp.	Gewoon knikkertjesmos	-	-	●	va	VU
<i>Physcomitrium sphaericum</i> (C.F.Ludw. ex Schkuhr) Brid.	Bol knikkertjesmos	-	1989	-	zzz	CE
<i>Plagiomnium affine</i> (Blandow ex Funck) T.J.Kop.	Rond boogsterrenmos	-	-	●	a	LC
<i>Plagiomnium cuspidatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	Spits boogsterrenmos	-	-	●	zz	VU
<i>Plagiomnium elatum</i> (Bruch & Schimp.) T.J.Kop.	Geel boogsterrenmos	-	-	●	zz	LC
<i>Plagiomnium ellipticum</i> (Brid.) T.J.Kop.	Stomp boogsterrenmos	-	-	●	z	LC
<i>Plagiomnium rostratum</i> (Schrad.) T.J.Kop.	Gesnaveld boogsterrenmos	-	-	●	vz	LC
<i>Plagiomnium undulatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	Gerimpeld boogsterrenmos	-	-	●	a	LC
<i>Plagiothecium cavifolium</i> (Brid.) Z.Iwats.	Lössplatmos	-	-	●	z	VU
<i>Plagiothecium curvifolium</i> Schlieph. ex Limpr.	Geklauwd platmos	-	-	●	a	LC
<i>Plagiothecium denticulatum</i> (Hedw.) Schimp.	Glanzend platmos	-	-	●	a	LC
<i>Plagiothecium laetum</i> Schimp.	Klein platmos	-	-	●	va	LC
<i>Plagiothecium latebricola</i> Schimp.	Dwergplatmos	-	-	●	zz	VU
<i>Plagiothecium nemorale</i> (Mitt.) A.Jaeger	Groot platmos	-	-	●	va	VU
<i>Plagiothecium succulentum</i> (Wilson) Lindb.	Groot platmos	-	-	●	vz	NE
<i>Plagiothecium undulatum</i> (Hedw.) Schimp.	Gerimpeld platmos	-	-	●	vz	LC
<i>Plasteurhynchium striatulum</i> (Spruce) M.Fleisch.	Geplooid palmjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Platygyrium repens</i> (Brid.) Schimp.	Kwastjesmos	-	-	●	va	LC
<i>Platyhypnidium riparioides</i> (Hedw.) Dixon	Watervalmos	-	-	●	z	LC
<i>Pleuridium acuminatum</i> Lindb.	Klein kortsteeltje	-	-	●	z	EN
<i>Pleuridium subulatum</i> (Hedw.) Rabenh.	Groot kortsteeltje	-	-	●	z	LC
<i>Pleurochaete squarrosa</i> (Brid.) Lindb.	Hakig kronkelbladmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Pleurozium schreberi</i> (Willd. ex Brid.) Mitt.	Bronsmos	-	-	●	va	LC
<i>Pogonatum aloides</i> (Hedw.) P.Beauv.	Gewone viltmuts	-	-	●	z	LC
<i>Pogonatum nanum</i> (Hedw.) P.Beauv.	Kleine viltmuts	-	-	●	zz	VU
<i>Pogonatum urnigerum</i> (Hedw.) P.Beauv.	Grote viltmuts	-	-	●	zz	VU
<i>Pohlia annotina</i> (Hedw.) Lindb.	Gewoon broedpeerms	-	-	●	vz	EN
<i>Pohlia bulbifera</i> (Warnst.) Warnst.	Bolletjespeerms	-	-	●	z	VU

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
<i>Pohlia campotrachela</i> (Renauld & Cardot) Broth.	Korreltjespeermos	-	-	●	z	EN
<i>Pohlia flexuosa</i> Hook.	Draadjespeermos	-	-	●	zz	NE
<i>Pohlia lescuriana</i> (Sull.) Ochi	Roodknolpeermos	-	-	●	vz	EN
<i>Pohlia lutescens</i> (Limpr.) H.Lindb.	Geelknolpeermos	-	-	●	z	EN
<i>Pohlia melanodon</i> (Brid.) A.J.Shaw	Kleipeermos	-	-	●	va	LC
<i>Pohlia nutans</i> (Hedw.) Lindb.	Gewoon peermos	-	-	●	a	LC
<i>Pohlia wahlenbergii</i> (F.Weber & D.Mohr) A.L.Andrews	Bleek peermos	-	-	●	vz	LC
<i>Polytrichastrum formosum</i> (Hedw.) G.L.Sm.	Fraai haarmos	-	-	●	a	LC
<i>Polytrichastrum longisetum</i> (Sw. ex Brid.) G.L.Sm.	Gerand haarmos	-	-	●	zz	LC
<i>Polytrichum commune</i> Hedw.	Gewoon haarmos	-	-	●	va	NE
<i>Polytrichum juniperinum</i> Hedw.	Echt zandhaarmos	-	-	●	va	LC
<i>Polytrichum piliferum</i> Hedw.	Ruig haarmos	-	-	●	va	LC
<i>Polytrichum strictum</i> Menzies ex Brid.	Veenhaarmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Polytrichum uliginosum</i> (Wallr.) Schriebl.	Gewoon haarmos	-	-	●	z	NE
<i>Protobryum bryoides</i> (Dicks.) J.Guerra & M.J.Cano	Gesloten kleimos	-	-	●	zz	LC
<i>Pseudephemerum nitidum</i> (Hedw.) Loeske	Vals kortsteeltje	-	-	●	vz	EN
<i>Pseudobryum cinclidioides</i> (Huebener) T.J.Kop.	Zwartsteelsterrenmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Pseudocalliergon lycopodioides</i> (Brid.) Hedenäs	Wolfsklauwmos	-	-	●	zzz	EN
<i>Pseudocrossidium hornsuschianum</i> (Schultz) R.H.Zander	Spits smaragdsteeltje	-	-	●	va	LC
<i>Pseudocrossidium revolutum</i> (Brid.) R.H.Zander	Opgerold smaragdsteeltje	-	-	●	zz	LC
<i>Pseudoscleropodium purum</i> (Hedw.) M.Fleisch.	Groot laddermos	-	-	●	a	LC
<i>Pseudotaxiphyllum elegans</i> (Brid.) Z.Iwats.	Gewoon pronkmos	-	-	●	a	LC
<i>Pterigynandrum filiforme</i> Hedw.	Stekeltjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Pterygoneurum ovatum</i> (Hedw.) Dixon	Kortstelig plaatjesmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Ptilium crista-castrensis</i> (Hedw.) De Not.	Struisveermos	-	-	●	zzz	VU
<i>Pylaisia polyantha</i> (Hedw.) Schimp.	Boommos	-	-	●	va	LC
<i>Racomitrium aciculare</i> (Hedw.) Brid.	Oeverbisschopsmuts	-	-	●	zzz	CE
<i>Racomitrium canescens</i> (Hedw.) Brid.	Zandbisschopsmuts	-	-	●	zzz	NE
<i>Racomitrium ericoides</i> (Brid.) Brid.	Geveerde bisschopsmuts	1957	-	-	-	NE
<i>Racomitrium heterostichum</i> (Hedw.) Brid.	Borstelige bisschopsmuts	-	1980	-	zzz	CE
<i>Racomitrium lanuginosum</i> (Hedw.) Brid.	Wollige bisschopsmuts	-	-	●	zzz	CE
<i>Rhizomnium punctatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	Gewoon viltsterrenmos	-	-	●	va	LC
<i>Rhodobryum roseum</i> (Hedw.) Limpr.	Gewoon rozetmos	-	-	●	zzz	VU
<i>Rhynchostegiella curviseta</i> (Brid.) Limpr.	Dwergsnavelmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Rhynchostegiella tenella</i> (Dicks.) Limpr.	Slank snavelmos	-	-	●	zz	LC
<i>Rhynchostegiella teneriffae</i> (Mont.) Dirkse & Bouman	Spatsnavelmos	-	1983	-	zzz	CE
<i>Rhynchostegium confertum</i> (Dicks.) Schimp.	Boomsnavelmos	-	-	●	aa	LC
<i>Rhynchostegium megapolitanum</i> (Blandow ex F.Weber & D.Mohr) Schimp.	Duinsnavelmos	-	-	●	zzz	LC
<i>Rhynchostegium murale</i> (Hedw.) Schimp.	Muursnavelmos	-	-	●	va	LC
<i>Rhytidiadelphus loreus</i> (Hedw.) Warnst.	Riempjesmos	-	-	●	z	LC
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> (Hedw.) Warnst.	Gewoon haakmos	-	-	●	aa	LC
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i> (Hedw.) Warnst.	Pluimstaartmos	-	-	●	zz	LC
<i>Rhytidium rugosum</i> (Hedw.) Kindb.	Buizerdmos	-	-	●	zzz	CE
<i>Sanionia uncinata</i> (Hedw.) Loeske	Geploid sikkelmos	-	-	●	z	LC

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Schistidium apocarpum (Hedw.) Bruch & Schimp.	Gebogen achterlichtmos	-	-	•	zzz	NE
Schistidium crassipilum H.H.Blom	Muurachterlichtmos	-	-	•	va	NE
Schistidium elegantulum H.H.Blom	Rood achterlichtmos	-	-	•	zzz	NE
Schistidium platyphyllum (Mitt.) H.Perss.	Kribbenachterlichtmos	-	-	•	zzz	NE
Schistidium rivulare (Brid.) Podp.	Beekachterlichtmos	-	-	•	zzz	CE
Sciuro-hypnum oedipodium (Mitt.) Ignatov & Huttunen	Ijl dikkopmos	-	-	•	zz	LC
Sciuro-hypnum plumosum (Hedw.) Ignatov & Huttunen	Oeverdikkopmos	-	-	•	zz	VU
Sciuro-hypnum populeum (Hedw.) Ignatov & Huttunen	Penseeldikkopmos	-	-	•	vz	LC
Sciuro-hypnum reflexum (Starke) Ignatov & Huttunen	Gekromd dikkopmos	-	-	•	zz	LC
Scleropodium cespitans (Wilson ex Müll.Hal.) L.F.Koch.	Vossenstaartmos	-	-	•	zzz	VU
Scopelophila cataractae (Mitt.) Broth.	Ongezoomd ertsmos	-	-	•	zzz	NE
Scorpidium cossonii (Schimp.) Hedenäs	Groen schorpioenmos	-	-	•	zzz	VU
Scorpidium revolvens (Sw. ex anon.) Rubers	Purper schorpioenmos	-	-	•	zzz	CE
Scorpidium scorpioides (Hedw.) Limpr.	Rood schorpioenmos	-	-	•	zzz	VU
Scorpiurium circinatum (Brid.) M. Fleisch. & Loeske	Boogtakmos	<1900?	-	-	-	RE
Seligeria calcarea (Hedw.) Bruch & Schimp.	Mergelpenseelmos	-	1993	-	zzz	CE
Sematophyllum substrumosum (Hampe) E.Britton	Schorsdekmos	-	-	•	zz	LC
Sphagnum affine Renauld & Cardot	Kamveenmos	1906	-	-	-	RE
Sphagnum angustifolium (C.E.O.Jensen ex Russow) C.E.O.Jensen	Smalbladig veenmos	-	-	•	zzz	CE
Sphagnum auriculatum Schimp.	Geoord veenmos	-	-	•	va	LC
Sphagnum capillifolium (Ehrh.) Hedw.	Stijf veenmos	-	-	•	zz	VU
Sphagnum compactum Lam. & DC.	Kussentjesveenmos	-	-	•	z	LC
Sphagnum contortum Schultz	Trilveenveenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum cuspidatum Ehrh. ex Hoffm.	Waterveenmos	-	-	•	z	LC
Sphagnum fallax (H.Klinggr.) H.Klinggr.	Fraai veenmos	-	-	•	z	LC
Sphagnum fimbriatum Wilson	Gewimperd veenmos	-	-	•	va	LC
Sphagnum flexuosum Dozy & Molk.	Slank veenmos	-	-	•	zz	LC
Sphagnum girgensohnii Russow	Gerafeld veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum inundatum Russow	Amfibisch veenmos	-	-	•	zz	LC
Sphagnum magellanicum Brid.	Hoogveenveenmos	-	-	•	zz	VU
Sphagnum majus (Russow) C.E.O.Jensen	Dof veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum molle Sull.	Week veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum obtusum Warnst.	Stomp veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum palustre L.	Gewoon veenmos	-	-	•	va	LC
Sphagnum papillosum Lindb.	Wrattig veenmos	-	-	•	z	LC
Sphagnum quinquefarium (Braithw.) Warnst.	Bosveenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum platyphyllum (Lindb. ex Braithw.) Warnst.	Lepelbladveenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum riparium Ångstr.	Uitgebeten veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum rubellum Wilson	Rood veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum russowii Warnst.	Violet veenmos	-	-	•	zzz	VU
Sphagnum squarrosum Crome	Haakveenmos	-	-	•	z	LC
Sphagnum subnitens Russow & Warnst.	Glanzend veenmos	-	-	•	zz	LC
Sphagnum subsecundum Nees	Moerasveenmos	-	-	•	zz	VU
Sphagnum tenellum (Brid.) Pers. ex Brid.	Zacht veenmos	-	-	•	zz	LC
Sphagnum teres (Schimp.) Ångstr.	Sparrig veenmos	-	-	•	zzz	VU
Splachnum ampullaceum Hedw.	Kruikmos	1921	-	-	-	RE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
Straminergon stramineum (Dicks. ex Brid.) Hedenäs	Sliertmos	-	-	•	z	LC
Syntrichia calcicola J.J.Amann	Klein duinsterretje	-	-	•	va	NE
Syntrichia laevipila Brid.	Boomsterretje	-	-	•	vz	LC
Syntrichia latifolia (Bruch ex Hartm.) Huebener	Riviersterretje	-	-	•	z	LC
Syntrichia montana Nees	Violsterretje	-	-	•	z	LC
Syntrichia papillosa (Wilson) Jur.	Knikkersterretje	-	-	•	va	LC
Syntrichia ruralis (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	Daksterretje	-	-	•	va	LC
Syntrichia virescens (De Not.) Ochyra	Uitgerand zodesterretje	-	-	•	va	LC
Taxiphyllum wissgrillii (Garov.) Wijk & Margad.	Komkommermos	-	-	•	zzz	CE
Tetraphis pellucida Hedw.	Viertandmos	-	-	•	va	LC
Tetraplodon mnioides (Hedw.) Bruch & Schimp.	Braakbalmos	1921	-	-	-	RE
Thamnobryum alopecurum (Hedw.) Gangulee	Struikmos	-	-	•	z	LC
Thuidium assimile (Mitt.) A.Jaeger	Zweephujamos	-	-	•	zzz	VU
Thuidium delicatulum (Hedw.) Schimp.	Fraai thujamos	-	-	•	zzz	VU
Thuidium recognitum (Hedw.) Lindb.	Stug thujamos	-	-	•	-	RE
Thuidium tamariscinum (Hedw.) Schimp.	Gewoon thujamos	-	-	•	va	LC
Tomentypnum nitens (Hedw.) Loeske	Viltnerfmos	1889	-	-	-	RE
Tortella flavovirens (Bruch) Broth.	Duinkronkelbladmos	-	-	•	zzz	LC
Tortella inclinata (R.Hedw.) Limpr.	Viltig kronkelbladmos	-	-	•	zzz	VU
Tortella tortuosa (Hedw.) Limpr.	Gerimpeld kronkelbladmos	-	-	•	zz	VU
Tortula cernua (Huebener) Lindb.	Kromkapselsterretje	1923	-	-	-	RE
Tortula cuneifolia (Dicks.) Turner	Korthaarsterretje	s.d.	-	-	-	RE
Tortula lanceola R.H.Zander	Kalkkleimos	-	-	•	zz	VU
Tortula marginata (Bruch & Schimp.) Spruce	Gerand muursterretje	-	-	•	zz	EN
Tortula modica R.H.Zander	Groot kleimos	-	-	•	z	EN
Tortula muralis Hedw.	Gewoon muursterretje	-	-	•	aa	LC
Tortula subulata Hedw.	Langkapselsterretje	-	-	•	zz	VU
Tortula truncata (Hedw.) Mitt.	Gewoon kleimos	-	-	•	va	LC
Tortula vahlana (Schultz) Mont.	Rozetsterretje	-	-	•	zzz	VU
Trematodon ambiguus (Hedw.) Hornsch.	Langhalsmos	-	-	•	zz	VU
Trichodon cylindricus (Hedw.) Schimp.	Hakig smaltandmos	-	-	•	va	VU
Trichostomum crispulum Bruch	Gekapt haartandmos	-	-	•	zzz	EN
Ulotia bruchii Hornsch. ex Brid.	Knotskroesmos	-	-	•	aa	LC
Ulotia coarctata (P.Beauv.) Hammar	Stijf kroesmos	-	-	•	zzz	VU
Ulotia crispa (Hedw.) Brid.	Trompetkroesmos	-	-	•	a	LC
Ulotia phyllantha Brid.	Broedkroesmos	-	-	•	vz	LC
Warnstorfia exannulata (Schimp.) Loeske	Geveerd sikkemos	-	-	•	zz	LC
Warnstorfia fluitans (Hedw.) Loeske	Vensikkemos	-	-	•	vz	LC
Warnstorfia pseudostraminea (Müll.Hal.) Tuom. & T.J.Kop.	Puntsikkemos	-	-	•	zz	DD
Weissia brachycarpa (Nees & Hornsch.) Jur.	Gewoon vliesjesmos	-	-	•	zz	EN
Weissia controversa Hedw.	Gewoon parelmos	-	-	•	z	LC
Weissia longifolia Mitt.	Kogeltjesmos	-	-	•	zz	EN
Weissia rostellata (Brid.) Lindb.	Dwergparelmos	-	-	•	zzz	EN
Weissia rutilans (Hedw.) Lindb.	Vlak parelmos	-	1991	-	zzz	CE
Weissia squarrosa (Nees & Hornsch.) Müll.Hal.	Vertakt vliesjesmos	-	-	•	zzz	EN
Zygodon conoideus (Dicks.) Hook. & Taylor	Staafjesiepenmos	-	-	•	z	LC
Zygodon dentatus (Limpr.) Kartt.	Getand iepenmos	-	-	•	zzz	VU

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	laatste vondst		Sinds 2000	Zeldz. (KFK)	Rode Lijst
		<1980	<2000			
<i>Zygodon rupestris</i> Schimp. ex Lorentz	Parkiepenmos	-	-	•	zz	VU
<i>Zygodon stirtonii</i> Schimp. ex Stirt.		-	1997	-	zzz	CE
<i>Zygodon viridissimus</i> (Dicks.) Brid.	Echt iepenmos	-	-	•	vz	LC